ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

РЎЗНОМА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

№ 212 (10.208).
1991 йил
1 ноябрь
жума
Баҳоси 8 тийин.

Вилоят ижтимоий-сиёсий рўзномаси

ЎЗБЕКИСТОН БИЛАН ТАНИШУВ

Кипр Республикасининг Президенти Георгиос Василиу Ўзбекистон ҳаёти билан танишди.

30 октябрь куни уни Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримов қабул қилди.

Меҳмонга республикадаги ижтимоий-сиёсий ва иқтисодий вазият тўғрисида батафсил сўзлаб берилди. Ўзбекистон ўзини мустақил деб эълон қилиб, бошқа иттифоқдош республикалардан ажралган ҳолда яшамоқчи эмаслиги таъкидланди. Фақат куч-ғайратларни бирлаштириб танглидан чиқиб олиш мумкин. Бой табиат — хом ашё ресурсларига эга бўлган Ўзбекистон бошқа давлатлар билан ўзаро манфаатли ҳамкорлик қилишга интилмоқда. Барча миллатлар ва элатларнинг вакиллари дўст бўлиб тинч яшашлари учун республика ҳукумати ҳамма чораларни кўрмоқда. Одамлар Ўзбекистон қабул қилиб олган грек муҳожирларини яхши гаплар билан эсламоқдалар.

Г. Василиу самимий қабул учун миннатдорчилик билдирди. У И. А. Каримовни ўзи учун қулай пайтда Кипрга боришга таклиф этди. Президент таклиф учун миннатдорчилик билдирди.

Суҳбатда Ўзбекистон Республикасининг вице-президенти Ш. Р. Мирсаидов, давлат ташқи савдо алоқалари комитетининг раиси У. Т. Султонов, ташқи ишлар вазирининг биринчи ўринбосари Ф. Ғ. Тешабоев, СССРнинг Кипр Республикасидаги фавқулодда ва мухтор элчиси Б. Г. Занков қатнашдилар.

Кипр томонидан суҳбатда Кипр ташқи ишлар вазири Г. Якову, ҳукумат вакили А. Фандис, ташқи ишлар вазирлигининг бош директори Т. Панагидис, Кипр Республикасининг СССРдаги фавқулодда ва мухтор элчиси Х. Христофору иштирок этдилар.

Г. Василиу Тошкентнинг диққатга сазовор жойларини кўздан кечирди. У ота-онаси эсга олган жойларга борди. Унинг отаси Василиу Васос Георгис кўп йиллар давомида сиёсий муҳожир сифатида Тошкентда ва Чирчиқда яшаган эди. Онаси Моника Тошкентда театр-рассомчилик илмгоҳини битирган. Кипр Президенти ва у билан бирга келган опаси Чирчиқдаги отаси яшаган уйни, кўз шифокори бўлиб ишлаган касалхонани бориб кўрдилар.

Георгиос Василиу ва унга ҳамроҳлик қилаётган кишилар Самарқандга сафар қилдилар, қадимий шаҳарнинг диққатга сазовор жойлари билан танишдилар.

(ЎзТАГ).

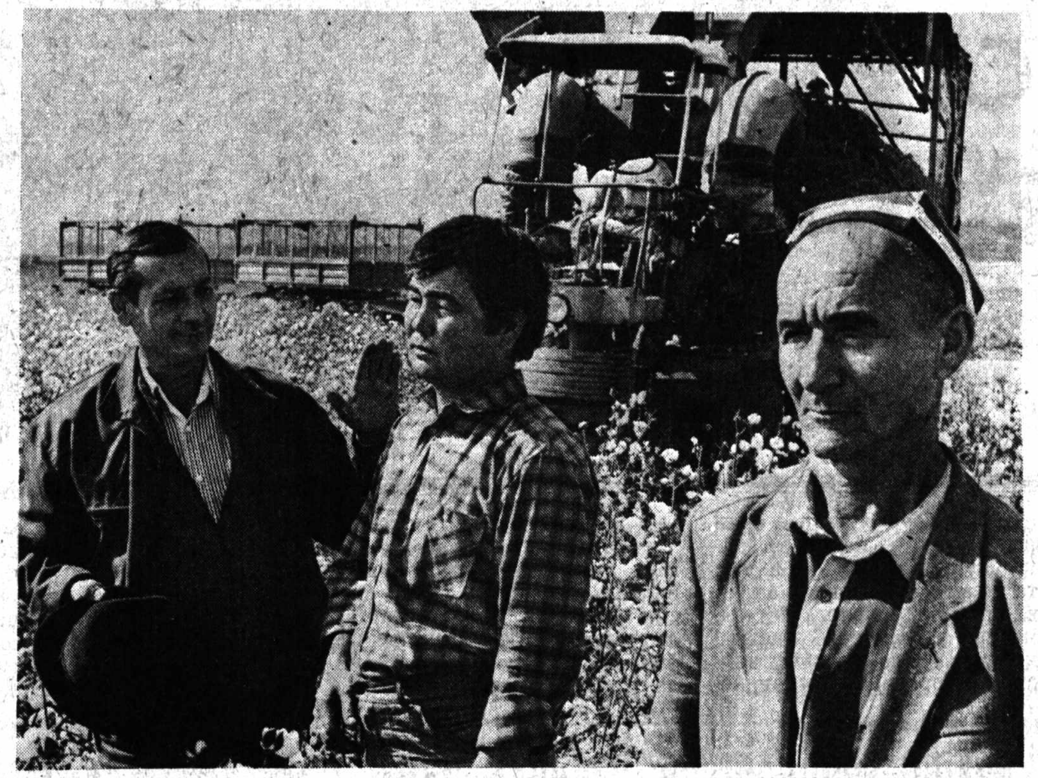

ИЖТИМОИЙ СОҲАГА ДОИМИЙ ЭЪТИБОР БЕРИЛСИН

30 октябрь куни Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси ижтимоий ривожланиш, илм-фан ва маданият мажмуининг мажлиси бўлди. Унда бир қанча вазирликлар ва идораларнинг, Қорақалпоғистон Вазирлар Кенгашининг, вилоят ижроия комитетларининг, республика Фанлар академиясининг раҳбарлари қатнашдилар.

Мажлисни Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси Раисининг ўринбосари Э. Самандаров бошқарди.

Ижтимоий соҳа вазирликлари ва идораларининг 1991 йил январь-сентябрь ойларидаги иш якунларига доир масала кўриб чиқилди.

Халқ таълими, Олий ва ўрта махсус таълим, Маданият вазирликлари ва бошқа вазирликлар тўққиз ой учун белгиланган режаларни бажариш юзасидан муайян ишларни амалга оширганликлари таъкидланди.

Шу билан бир вақтда ижтимоий соҳа вазирликлари ва идоралари ўқув юртлари ва бошқа муассасаларни мебель, анжомлар билан жиҳозлашда, моддий-техника ресурслари билан таъминлашда катта қийинчиликларга дуч келмоқдалар, деyилди мажлисда. Айниқса ўқув юртларини ремонт қилиш, уларни кузги-қишки мавсумга тайёрлаш масалалари яхши ҳал этилмаяпти.

Вазирликлар ва идоралар, пудрат ташкилотлари раҳбарларининг алоҳида эътибори ижтимоий соҳа иншоотларини қуриш режалари ҳамма жойда барбод этилаётганлигига қаратилди. Тўққиз ойлик капитал қурилиш режаси бажарилмади. Вазирликлар ва идораларга аҳволни ўнглаб олиш ва иншоотларни белгиланган муддатда ишга туширишни таъминлаш топширилди. (ЎзТАГ).

МЎЛ САБЗАВОТ ВА МЕВА ТАЙЁРЛАНДИ

ЎРТА ЧИРЧИҚ ноҳияси деҳқонлари давлатга сабзавот топшириш режасини ортиғи билан бажардилар. 32500 тонна ўрнига 32522 тонна маҳсулот етказиб берилди. Ноҳиянинг «Ленин йўли», Акмал Икромов, Энгельс, Куйбишев номли жамоа хўжаликги сабзавотчиликни ривожлантиришга астойдил бел боғлаб бу борадаги ютуққа салмоқли ҳисса қўшдилар.

Ноҳия савдо-тайёрлов кооперативи бошқармасида тайёр маҳсулотларни қабул қилиб олишда ва ҳақ тўлашда бир қанча қулайликлар яратилганлиги ишнинг олға силжишида катта аҳамият касб этди. Карам, картошка, помидор кабиларнинг бир неча кунлаб туриб қолишига йўл қўйилмаганлиги деҳқонларнинг мушкулини осон қилди.

Ноҳияда 500 тонна ўрнига 511 тонна мева тайёрланди. Бу борадаги режа ҳам ортиғи билан адо этилди. «Горняк» боғдорчилик ёрдамчи хўжалиги ҳамда ТИИИМСХ ўқув хўжалиги Энгельс номли ва «Коммунизм» жамоа хўжаликларида мўл-кўл мева етиштирилди.

Ҳ. СУЛАЙМОНОВ.

● ВИЛОЯТИМИЗ пахтакорларининг марра сари тобора яқинлашиб келаётганлиги қувончли ҳолдир. Катта хирмонга ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшаётган ва далаларда меҳнатни уюшқоқлик билан ташкил этаётган хўжаликлар терим суръатини пасайтирмаяптилар. СУРАТЛАРДА: (юқорида, чапдан) Чиноз ноҳиясидаги Карл Маркс номли жамоа хўжалиги фаолларидан бири Тошбота Бобоқулов, механик-ҳайдовчи Баҳром Мансуров ва бригада етакчиси Баҳром Умаровлар; пастдаги суратда эса (чапдан) Янгийўл ноҳиясидаги «Октябрь» жамоа хўжалигидан механизатор Абдужаббор Тўраев, раис Ўринбой Тўрақулов, механик-ҳайдовчи Маданбек Пардаев ва бригадир Эркинбой Сонбқозиевлар ўзаро суҳбатда.

Сураткаш А. МАЛЬЦЕВ.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ФАРМОНИ

Т. Ж. ЖЎРАЕВ, Ж. Ф. ФАЙЗУЛЛАЕВ, Т. С. ЙЎЛДОШБОЕВ ЎРТОҚЛАРГА «ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ФАН АРБОБИ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Кўп йиллик самарали илмий фаолияти, малакали кадрларни тайёрлашдаги хизматлари ва жамоат турмушида фаол қатнашгани учун қуйидаги ўртоқларга **«Хизмат кўрсатган фан арбоби»** фахрий унвони берилсин:

Жўраев Тўхтамурод Жўраевич — академик, Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси, В. И. Романовский номли математика илмгоҳининг директори.

Файзуллаев Жорулло Файзуллаевич — Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг мухбир-аъзоси, М. Т. Ўрозбоев номли механика ва иншоотлар зилзилабардошлиги лабораториясининг мудири.

Йўлдошбоев Тоймас Соттиевич — Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг мухбир-аъзоси, астрономия илмгоҳининг директори.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти
И. КАРИМОВ.
Тошкент шаҳри,
1991 йил 31 октябрь.

ЖАМОАТЧИЛИК ФИКРИНИ ЎРГАНИШ ТАШКИЛОТИ ХАБАР ҚИЛАДИ

СССР Фанлар Академияси Совет Социалистик Уюшмаси ҳузуридаги Тошкент жамоатчилик фикрини ўрганиш ташкилоти аҳолининг турли ижтимоий ва нуфус гуруҳлари орасида одамларнинг фикрини аниқлаш учун шошилинч савол-жавоб ўтказа бошлади. Хуллас гап бундай. Савол берилганларнинг ярмидан кўпроғи Ўзбекистоннинг яқинда Давлат мустақиллигига эришганлиги иқтисодий танглидан чиқишни тезлаштиради, деб ҳисоблайди. Бу эса айрим марказий рўзномаларнинг республика аҳолиси мустақиллик ва истиқлол тўғрисидаги ҳужжатларни қўллаб-қувватламайди, деган хабарларини рад этади. Ҳақиқатда эса савол берилган кишиларнинг бир қисмигина мустақиллик Ўзбекистон иқтисодиётини танглидан олиб, чиқишига ишонмайди.

Шуниси қизиқки, савол берилган кишиларнинг ҳар бештасидан бири яқин икки—уч йил ичида Ўзбекистоннинг иқтисодиёти гуллаб-яшнай бошлайди, деб ҳисобламоқда. Савол берилганларнинг 32 фоизи эса узоқроқ муддатни — 5—10 йилни айтмоқда. Ҳар беш кишидан бири иқтисодий юксалиш 10—15 йилдан сўнг бошланади, деб тахмин қилмоқда. Ҳар 10 кишидан бири Ўзбекистон 20—30 йилдан сўнг ва ҳатто 40—50 йилдан кейин тўла иқтисодий фаровонликка эришади, деб ўйламоқда.

Фикрларни компьютерда таҳлил этиш ўз фаразларида туб миллат вакиллари бирмунча умидбахш эканлигини кўрсатди.

«Ўзбекистон раҳбарияти Олмаота шаҳрида собиқ Иттифоқдош республикалар иқтисодий ҳамжамият тўғрисидаги шартномани имзолаганини маъқуллайсизми?» деган саволга туб аҳолининг 89 фоизи ва туб миллатларга мансуб бўлмаганларнинг 85 фоизи ижобий жавоб қайтарди.

Ўзбекистон Халқ-демократик партиясини тузиш тўғрисидаги ўткир саволга берилган жавобларга қараганда фикри сўралганларнинг 45 фоизи бундай партия тузилишини қўллаб-қувватлайди, 17 фоизи қувватламайди. Бешдан бир қисми (22 фоизи) Ўзбекистон ХДП тузилишига бефарқ қаради. Сўралганларнинг олтидан бир қисми ушбу саволга жавоб қайтаришга қийналди.

Савол берилган кишиларнинг 63 фоизи Ўзбекистоннинг БМТга тўла ҳуқуқли аъзо сифатида киришини қўллаб-қувватлайди. Фикри сўралганларнинг 24 фоизи талабаларни қишлоқ хўжалик ишларига жалб этишни мақсадга мувофиқ деб ҳисоблайди, 66 фоизи бунга қарши.

Тошкент жамоатчилик фикрини сўраб билиш ташкилоти ҳар куни ижтимоий турмушнинг хилма-хил муаммолари юзасидан 200 дан ортиқ кишига савол бермоқда. Муштарийларнинг ўзлари ҳам ўз саволларини беришлари мумкин. Бу саволларнинг энг қизиқарлиси саволлар варақасига киритилади ва эълон қилиш учун таклиф этилади.

ТАШКИЛОТ КОМИТЕТИНИНГ МАЖЛИСИ

31 октябрь куни Ўзбекистон Халқ-Демократик партияси Таъсис съездини чақириш ташкилот комитетининг мажлиси бўлди.

Ташкилот комитети рўйхатга олиш ва янги партияга қабул қандай бораётганлиги, Дастур ва Низом лойиҳалари муҳокамасининг якунлари тўғрисидаги масалаларни, шунингдек Ўзбекистон ХДП Таъсис съездига киритиладиган ҳужжатларнинг лойиҳаларини кўриб чиқди.

Ташкилот комитети «Ўзбекистонни янгилаш, унинг истиқлоли ва мустақиллигини мустаҳкамлаш, халқ учун муносиб турмуш шароитларини яратишда Халқ-Демократик партиясининг роли ва ўрни» маърузасининг лойиҳасини маъқуллади ва съездда маъруза қилишни ташкилот комитетининг раиси, Ўзбекистон Республикасининг Президенти И. А. Каримовга топширди.

Съездни тайёрлаш ишчи гуруҳининг раҳбари Ҳ. М. Абдураимов, ташкилот комитетининг аъзолари — Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси фалсафа ва ҳуқуқ илмгоҳининг директори А. Ҳ. Саидов ҳамда Тошкент электротехника алоқа илмгоҳининг ректори Ж. А. Абдуллаев кўриб чиқилган масалалар юзасидан ахборот бердилар.

Мажлисни ташкилот комитетининг раиси, Ўзбекистон Республикасининг Президенти И. А. Каримов бошқарди.

ШАРТНОМА ИМЗОЛАНДИ

Қирғизистон Республикасининг Бош вазири Н. И. Исанов бошчилигидаги республика ҳукумат делегацияси 31 октябрь куни Тошкентга келди.

Қирғизистон Республикаси ва Ўзбекистон Республикаси Давлат байроқлари билан безатилган Тошкент аэропортида Н. И. Исанов ва бошқа раҳбарларни Ўзбекистон Республикаси вице-президенти Ш. Р. Мирсаидов, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси Раисининг ўринбосарлари А. Муталов, Т. Ё. Шарипов, ташқи ишлар вазирининг биринчи ўринбосари Ф. Ғ. Тешабоев, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

Сўнгра икки республика ўртасида 1992 йилда савдо-иқтисодий ҳамкорлик қилиш тўғрисидаги шартнома имзоланди.

Шартномани тантанали вазиятда Ўзбекистон Республикаси вице-президенти Ш. Р. Мирсаидов билан Қирғизистон Республикаси Бош вазири Н. И. Исанов имзоладилар.

Ҳужжатда иккала республика келгуси йилда келишиб олинган маҳсулот турлари ҳамда хом ашё, озиқ-овқат маҳсулотлари ва бошқа молларни етказиб бериш муддатларига қаттиқ амал қилишлари кўзда тутилган.

Ш. Р. Мирсаидов ва Н. И. Исанов журналистлар билан суҳбатда шартнома маҳсулот етказиб беришни барқарорлаштиришга имкон беришини, бинобарин иқтисодиётнинг кўпгина тармоқларида ишни барқарорлаштиришини таъкидладилар.

(ЎзТАГ).

● ОБУНА—92

ҲУРМАТЛИ МУШТАРИЙЛАР!

ДИҚҚАТ! РЕСПУБЛИКА РЎЗНОМА ВА ОЙНОМАЛАРИГА, ШУ ЖУМЛАДАН «ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» РЎЗНОМАСИГА ҲАМ 1992 ЙИЛ УЧУН ОБУНА БЎЛИШ МУДДАТИ 15 НОЯБРГАЧА УЗАЙТИРИЛДИ.

БУГУН 1 НОЯБРЬ. Айнан шу куни кўпчилик ўтган ой учун иш ҳақи олади. Ва ҳамма бу ойликни қандай тақсимлаш кераклигини олдиндан хомчўт қилади. Албатта, бу тақсимлашда обуна учун жой ажратилмайди. Чунки кўпчилик обуна мавсуми кеча якунланди, деб билади ва ... адашади.

Ўзбекистон Алоқа вазирлигининг хабар беришича, республика рўзномалари ва ойномаларига обуна 15 ноябргача узайтирилди. Бу қарор фақат республика нашрларига тегишлидир. Кўпчилик ўрганиб қолган «Комсомольская правда» ёки «Аргументи и факти» рўзномаларига энди фақат 1 февралдан бошлаб ёзилиш мумкин.

Бироқ почтальон дидингиздаги рўзнома —«Тошкент ҳақиқати»ни 1 январь куни уйингизга элтиб бериши учун ҳали сизда имконият бор. Бугунги ойлик маошингиздан 25 сўму 68 тийинни ажратиб почтальонга топширсангиз ёки яқинроқ алоқа бўлимига кириб ўтсангиз бас. «Адабиёт ва санъат», «Саҳоват», «Ҳазина», «Табиат ва инсон», «Замон ва ёшлар», «Уйингоҳ» саҳифалари, одоб ва ахлоқ, жиноятчиликни фош этган мақолалар ҳамда олам ахборотлари ҳар куни ўзи хонадонингизга кириб боради.

Обуна муддати яна икки ҳафтагача узайтирилгани бу омаддир. Ана шу имкониятдан фойдалансангиз, адашмайсиз!

Вилоятимиз кундалик ҳаётидан

● Оҳангарон

ДЕҲҚОНЛАР УЧУН СУВ ҚОҒОЗ

НОҲИЯДАГИ «Стройпластмасс» комбинатининг ишчилари қишлоқ хўжалиги ходимларининг фаол ёрдамчилари бўлиб қолдилар. Шу йилнинг ўзида комбинат дала меҳнаткашларининг эҳтиёжига 1250 тоннадан кўпроқ сув қоғозлар етиштириб бердилар. Бу ўтган ўн ойлик режада белгиланганидан 156 тонна кўпдир.

Сув қоғозлар хўжаликларда эртаги экинлар етиштириш учун жуда асқотади. Комбинат ишчилари келгуси йилдан бошлаб сув қоғозлар ишлаб чиқаришни яна 23 фоиз кўпайтириш чораларини белгиладилар.

11 МИНГ ТОННА КЎП

«ОҲАНГАРОНЦЕМЕНТ» ишлаб чиқариш бирлашмасида цемент, шифер ишлаб чиқариш ва аҳолига сотиш ишлари тобора тараққий эттирилмоқда. Утган ўн ой давомида бу ерда ишлаб чиқарилган цементнинг 21 ва шифернинг 24 фоизи қишлоқ меҳнаткашларига сотилди.

— Айниқса, шиферга бўлган аҳолининг талабини тезроқ қондириш чораларини кўраяпмиз, — дейди шифер заводининг директори Урайимқул Ирисқулов. — Бизда фақат аҳоли учун ноҳия ва шаҳар ижроқўмларининг тавсияси билан 40 минг донадан кўпроқ шифер ҳар ойда сотилади. Келгуси йилдан унинг миқдорини ошириш ниятимиз бор. Меҳнаткашлар учун сотилган цемент эса ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 11 минг тонна кўпдир.

«НАФОСАТ»НИНГ АРЗОН МАҲСУЛОТЛАРИ

ОҲАНГАРОНДАГИ аксари саноат корхоналарининг чиқиндилари ташлаб юборилар ва у шаҳар атроф-муҳитини, қишлоқларнинг ҳавосини булғатарди. Ноҳияда янгидан ташкил этилган «Нафосат» тикувчилик устахонаси таркибида иш бошлаган ёрдамчи корхона ана шу чиқиндилардан маҳсулот тайёрлай бошлади. Бу ерда, айниқса, «Стройпластмасс» комбинатининг чиқиндиларидан тайёрланаётган пойафзаллар ўзининг ихчамлиги ва арзонлиги билан харидорлар диққатини тортмоқда.

Янги йилдан бундай маҳсулотларни янада бежирим қилиб ишлаш режалари белгиланди.

САБЗАВОТЛАР-АҲОЛИГА

СЎНГГИ пайтларда ноҳиядаги Ворошилов номли, «Ангрен», Собир Раҳимов номли шўро хўжаликлари ва «Бирлик» ижара жамоасининг ишчилари давлатга сабзавот топшириш режаларини ортиғи билан адо этганлари тўғрисида маълумот беришган эди. Куни кеча ноҳиядаги энг йирик хўжаликлардан бири «Оҳангарон» шўро хўжалигида ҳам сабзавот топшириш режаси ўринланди. Давлат тайёрлов пунктларига 8000 тоннадан кўпроқ пиёз, помидор, булғор гармдориси, карам, саримсоқ пиёз ва бодринг етказиб берилди.

Барча хўжаликларда етиштирилган сабзавотларнинг 35—40 фоизи Оҳангарон, Ангрен, Олмалиқ ва Тошкент шаҳарларининг аҳолиси учун бевосита бозорларнинг ўзида сотилди. Етиштирилган бу йилги ҳосилнинг анчагина қисми аҳоли эҳтиёжи учун қишга ҳам сақланмоқда.

СОВХОЗДА КОНСЕРВА ЦЕХИ

«ҒАЛЛАҚУДУҚ» шўро хўжалигида янги консерва цехи очилиб, аҳолига маҳсулот етказиб бера бошлади. А. Бородин бошқараётган бу цехда атиги уч киши ижара асосида ишлайди. Бородинлар оиласи мол ва чўчқа гўштларидан ҳар ойда 5 тоннадан ошириб консерва ишлаб чиқаришаётир. Консерва учун маҳсулотлар шўро хўжалигининг ўзида етиштирилади.

Мўмин ҚАЮМ,
О. ХУШНАЗАРЗОДА.

Янгича анъаналар

ҲАЁТ ЙЎЛЛАРИ ҲАВАС ҚИЛГУДЕК

Ёқутхон Мўминова— тил ва адабиёт ўқитувчиси. Уни кўпдан бери танийман. Билимли, серҳаракат, камтарин, болалар учун астойдил жон куйдирадиган муаллима. Пойтахтимизнинг Киров ноҳиясидаги 274-ўрта мактабда ўтадиган турли тадбирларни ташкил этиш, унинг йўриқномасини яратишда ҳамиша фаоллик кўрсатиб келмоқда. Бу билим даргоҳининг юқори синф ўқувчилари саҳна асарларидан парчалар қўйиш, шеърхонлик, ўзларига ёққан бадиий китоблар асосида театрлаштирилган томошалар намойиш этишни севиб қолган эканлар, бу фақат заҳматкаш ўқитувчилари туфайлидир. Мактаб жамоаси Ёқутхонни ташаббускорлиги, ҳамкасбларига бирдек самимияти учун ҳам чин дилдан ҳурмат қилади.

— Яхши инсон оиласида, маҳалла-кўй, қариндош-уруғ орасида ҳам обрў қозонаверар экан, — дейди Ё. Мўминованинг амакиси, Иттифоқ халқ таълими аълочиси, «Оқ тепа» маҳалла комитетининг раиси Убайдулла Маҳкамов, — барака топсин, яқинда у сулоламиз суҳбат даврасини уюштиришга ҳам катта ҳисса қўшди.

Маҳаллада янгича анъана сифатида эндигина шаклланаётган бу тадбирда биз ҳам иштирок этиб, унинг тарбиявий аҳамияти катта эканлигига ишонч ҳосил қилдик. Ўша куни марҳум соҳибкор Маҳкам ота Қулматов ва унинг умр йўлдоши марҳума Зулфия аяларнинг етти ўғиллари — Ҳамидулла, Убайдулла, Саъдулла, Шукурулла, Қудратилла, Файзулла, Ҳабибулло ва ягона қизи Маликахонлар ҳамда уларнинг умр йўлдошлари, фарзандлари, набиралари авлод учрашув кечасини бошлашдан олдин сулола саркорларининг қабрларини зиёрат қилиб келдилар. Кейин ҳар ким ўз оиласи билан дастурхон атрофидан жой олди. Шундан сўнг сулоланинг ёши энг улуғи — халқ таълими соҳасида 40 йилдан кўпроқ ишлаб, ҳозир меҳнат гаштини сураётган Ҳамидулла ака йиғилганларга оила аъзолари ҳақида гапириб берди.

Шунда бу сулолага энди янги куёвлар, келинлар бўлиб қўшилганлар Маҳкам ота ҳамда Зулфия аялар авлоди 168 нафарга етганлигини, улардан 16 нафари ўқитувчи эканлигини, қолганлари орасида муҳандислар, соҳибкорлар, оддий деҳқонлар ва ишчилар, санъаткорлар кўпчиликни ташкил этишини билиб олдилар.

Келин бўлиб тушганимга ўттиз йилдан ошиб кетди, — дейди даврада кўплар қатори савлат тўкиб ўтирган Жўрахон опа, — шу йиллар мобайнида етти овсин ўртасида бирон марта сан-манга борилганлигини билмайман. Бу албатта, худо раҳмат қилгур қайнотамиз ва қайнонамизнинг фарзандларини бир-бирига аҳил, иноқ қилиб тарбиялаганликлари оқибатидир. Биз бугун уларнинг руҳларини шод этиб ўтирибмиз.

Давра фақат ўтмишни эслашдан иборат бўлиб қолмади. Ота ва аянинг набиралари — сулола номини кўпдан бери элга танитиб келаётган, жарангдор қўшиқлари радио, зангори экран орқали бир неча бор янграган Сайдулла, Лутфулла, Зиёдилла ва Асатилла Маҳкамовлар даврага шодлик бағишладилар. Ёшлар эса рақсларни — рақсларга уладилар.

— Мен ота-онам ўтган хонадонда уларнинг чироқларини ёқиб ўтирганимдан хурсандман, — деди кенжа ўғил, техникум ўқитувчиси Ҳабибулло Маҳкамов, — уларнинг насиҳатларини олиб ҳеч қайсимиз кам бўлмадик. Ўйлайманки, турмуш тарзимиз, ҳаёт йўлимиз ҳозир улғайтираётган ўғил-қизларимизга, келажак авлодимизга ибрат бўлиб қолади.

Қариндошлар гурунгида сўз олган, ҳозир Турғун Мирзаев номли колхозда бригада бошлиғи бўлиб ишлаётган Шукурулло, боғбон Саъдулла, муҳандис Файзулла, муаллима Ёқутхон ва бошқалар ҳам бундай анъана қадриятларни оширишга, авлодлар ўртасидаги алоқани мустаҳкамлашга, ҳаммадан ҳам муҳими катталарга ҳурмат-эътиборни доимий сақлаб қолишга хизмат қилади дея таъкидладилар.

Шу куни сулола давраси авлоднинг катта тўйига айланиб кетди. Фақат изҳор этилаётган сўзларда эмас, бир-бирига ҳурмат, эҳтиром билан боқиб турган кўзларда, очиқ чеҳраларда жилоланган меҳр-оқибат туйғулари унга ўзгача файз бахш этди.

С. ҲАСАНОВ.

● **СУРАТДА:** сулола вакилларидан бири — Убайдулла Маҳкамов оиласи билан.

Суратқаш Д. АҲМЕДОВ.

ҲАҚИҚАТ ТАНТАНАСИ

• ОҚЛОВ •

1985 йили юрт бошига ташвиш тушди. Пахтакорлар ноҳақ тазйиққа, камситишларга учрадилар. Ўзимиздан чиққан «билимдон» терговчилар енг шимариб оддий бригадирдан тортиб жамоа хўжаликлари раисларигача қамоққа олишди. Юзлаб оилаларнинг иссиқ бағри музлади, юзлаб норасидалар оталари ортидан зор қақшадилар, юзлаб оналарнинг қалби ларзага тушди...

«Қама-қама» бошланган ўша кезларда Абдусамад ака эндигина 37 баҳорни қаршилаган норғул йигит, олти нафар ўғил-қизнинг отаси эди. У ва турмуш ўртоғи Гулқиз янга бошларига ёпирилиб келаётган булутларни сезишмасди, эрта-индин хонадонда осойишталик бузилишини билишмасди.

Абдусамад Бўриқулов «Оққўрғон» шўро хўжалигида бош ҳосилот, бўлим бошқарувчиси, 1983 йилдан эса «Озод» жамоа хўжалиги раиси вазифаларини бажарди, партия уни қаерга юборса ўша ерга борди. Абдусамад акани энг қолоқ «Озод» жамоа хўжалиги раислигига сайлашди. Бу ерда икки-уч йилдан бери режалар бажарилмас, чорвачилик оқсоқланиб қолганди. Хўжаликнинг бўйнида 1 миллион 900 минг сўм қарзи турарди. Янги раис енг шимариб ишга киришди, кексалар, фаоллар билан маслаҳатлашди. У аввалига уй-жойга муҳтож оилалар учун 30 та турар-жой, йирик чорвачилик мажмуини бошлаб юборди. Пахтачиликни ривожлантиришнинг оила, бригада пудрати усуллари жорий этилди. Қарангки, икки йил ичида жамоа хўжалиги биргина пахтачиликнинг ўзидан 1 миллион сўмга яқин даромад олди. Қарзидан аста-секин қутула бошлади.

Деҳқоннинг косаси эндигина оқараётганди. Аммо 1985 йилнинг июнь ойида уни ҳибсга олишди. 150 тонна пахта қўшиб ёзганликда, 15 минг 150 сўм пулни талон-тарож қилганликда айблашди. Жамоа хўжалиги бош бухгалтери Жўра Мусабеков, пахта топширувчи Раҳматилла Қосимов, кассир Тошмат Набиевларни ҳам олиб кетишди.

Абдусамад ака «пахта иши» туфайли жабрланган 96 нафар оққўрғонлик сингари олти ойлик савол-жавобдан сўнг «айбига иқрор» бўлди. У кучайтирилган режим асосида олти йил муддат билан озодликдан маҳрум қилинди. Собиқ раиснинг ҳаёти панжара ортида қандай кечганлиги бизга қоронғу, фақат бир йил-у икки ой давомида ич-ичидан эзилиб, фарзандлари айниқса кенжаси Бахтиёрни жуда-жуда соғиниб яшаганлигини биламиз.

Пахта экиб айбдор бўлган пахтакорлар панжара ортидаги ҳаётларини, қаҳри қаттиқ терговчиларнинг дағал муомалаларини алам билан эслайдилар. Абдусамад ака ҳам уларни унутолмайди. Уни 1987 йили 18 августда озод қилишди, юзлаб «айбдорлар» оқланди. Лекин топталган нафсоният, йўқотилган соғлиқлар, оилаларнинг ойлаб, йиллаб тортган азобларини нима билан оқлаш мумкин? Яхшиямки, жумҳуриятимиз раҳбарлари, шахсан Президентимиз ҳаракати туфайли «пахта иши» билан қамалганларга моддий ёрдам берилмоқда, жиддий эътибор қаратилмоқда.

Собиқ раис бугунги кунда «Оқўрғон» шўро хўжалиги биолабораторияси мудири вазифасида хизмат қилмоқда. Бу инсон ҳақида яна кўп нарсалар ёзиш мумкин. Бироқ яқин ўтмиш хатоликларини кавлаштиргимиз келмади. Энди бундан буён бир-биримизни аяб, ўша хатоликлар такрорланишига йўл қўйилмаслиги учун курашишимиз керак.

Дониёр КАМОЛОВ,
Тошкент Давлат дорилфунуни журналистика куллиётининг толиби.

ХОРИЖДАН ХАБАРЛАР

● **АМЕРИКА** ҳамда Совет томони жуда кўп куч сарфлаган Яқин Шарқ муаммоларига бағишланган тинчлик конференцияси, ниҳоят, Испания пойтахти — Мадрид шаҳрида очилди.

30 октябрь. Эрталаб соат 10.30. Испания қиролининг Шарқий саройида мазкур анжуманнинг барча иштирокчилари ўз ўринларини эгалладилар. Конференция ҳамраислари СССР Президенти М. С. Горбачев, АҚШ Президенти Ж. Буш ҳамда Испания ҳукуматининг раиси Ф. Гонсалеслар кириб келадилар. Ф. Гонсалес табрик нутқи сўзлайди. М. С. Горбачев ҳамда Ж. Буш ўзларининг кириш нутқларида бугун бошланган тинчлик конференциясига фақат араб ҳамда Исроил халқларигина эмас, балки, бутун жаҳон умид назари билан қараётганликларини таъкидладилар.

Шундай қилиб, неча ўн йиллардан буён давом этиб келаётган қонли муҳолифликка чек қўйиш имкониятини берувчи анжуман иш бошлади. Бунда араблар ҳамда исроилликлар оқилона қарорга келадиларми ёки йўқми? Бу саволга яқин кунлар ичида жавоб берилади.

● **УТГАН** сешанба куни Совет — Туркия чегарасида фожиали воқеа бўлиб ўтди. Аракс кўприги олдида йиғилган 40 мингга яқин киши кўприкнинг очилишини кутмасдан Туркия томон ўта бошлади. Чегарачилар уларга қаршилик кўрсатмоқчи бўлдилар. Бироқ, уларни четга суриб ташлаган халқ оқими тартибсиз равишда олға интилди. Натижада, 10 мингдан ортиқ озарбайжон миллатига мансуб кишилар Туркия ҳудудига ўтиб кетди. Бир неча нафар киши эса Эрон ҳудуди томон югурди. ТАСС ахборотларига қараганда, бу нохуш воқеа натижасида бир неча киши ҳалок бўлди, жароҳат олганлар сони ҳам кўпчиликни ташкил этади.

● **ЮГОСЛАВИЯДА** фуқаролар уруши ҳамон давом этмоқда. Хорватия жумҳуриятининг Славония ҳамда Ғарбий Срем деган жойларида қуролли тўқнашувлар авжига чиқди. Белград радиосининг хабарига қараганда, Хорватиянинг қуролли қисмлари Югославия халқ армияси ҳамда Сербия мудофаачиларининг позицияларини тўплардан ўққа тутганлар.

● **МАДАГАСКАР** ҳукумати ҳамда оппозициячилар ўтиш даври ҳукуматини тузиш юзасидан бир битимга келдилар. Келишув натижаси бўлган ҳужжатда айтилишича, мазкур ҳукумат, умумий сайловлар ўтказилгунча, бир ярим йил давомида мамлакатни бошқариб туради. Қабул қилинган қарор тўрт ойдан буён давом этиб келаётган сиёсий ғалаёнларга нуқта қўйди. Ўн олти йилдан буён ҳукмронлик қилиб келаётган Д. Рацирака ҳозирча ўз лавозимини эгаллаб турибди. Бироқ, унинг ваколатлари маълум даражада қисқарди.

● **ФОРС** кўрфазида бўлган уруш тугай деб қолганда Ироқ қўшинлари Қувайтдаги 700 га яқин нефть манбаларини ёқиб кетган эдилар. Қувайт нефть компанияси вакили куни кеча ахборот бериб, энг охирги ёниб турган нефть манбаи шу йил 6 ноябрь куни ўчирилади, деб айтди. Жаҳондаги жуда кўп мамлакатларнинг ўт ўчирувчи мутахассислари ғоят катта ишни ниҳоясига етказмоқдалар. Аввалги ҳисоб-китобларга қараганда, энг сўнгги аланга келгуси йилнинг мартида ўчирилади, деб тахмин қилинган эди. Бироқ, кўп миллатли ўт ўчирувчиларнинг астойдил саъй-ҳаракатлари хайрли тугамоқда.

● **АМЕРИКА** Қўшма Штатлари халқи учун СПИД чинакам фожиа бўлиб қолди. Бу касаллик сўнгги ўн йиллар ичида 120 минг американинг ёстиғини қуритди. Бу рақам Корея ҳамда Вьетнам урушида қурбон бўлган америкаликларнинг умумий сонидан ҳам кўпроқ кишини ташкил этади. Ҳозир ҳар куни АҚШда СПИДдан тахминан 100 киши ҳалок бўлмоқда.

● **ФИЛИППИН** пойтахти Манила шаҳрида бўлиб ўтган аёллар ўртасидаги жаҳон чемпионати беллашувида хитойлик Сэ Цзюнь 8,5:6,5 ҳисобида ғалаба қозонди. Ўн уч йилдан буён «шахмат қироличаси» бўлган ватандошимиз Майя Чибурданидзе дафъатан Сэ Цзюнга ютқазиб қўйди. Сэ Цзюнь 21 ёшда. У физкультура коллежининг учинчи курс талабасидир.

● **САУДИЯ** Арабистони ҳамда Ироқ чегарасида 29 октябрь куни Ироқ жангчиларининг мурдалари топилди. Мутахассислар текширувидан сўнг 44 нафар жангчининг тириклай кўмилиб қолганлиги аниқланди. Форс кўрфазида бўлган урушнинг сўнгги кунларида ҳужум қилган Америка танклари окопларда ётган Ироқ жангчиларини ўзларининг махсус мосламалари билан кўмиб ташлаганлар. 44 жангчининг ҳаммаси бўғилиб ўлган, деган қарорга келишди экспертиза ўтказган мутахассислар.

ХОРИЖДАН ХАБАРЛАР

ЎЗАРО АЙИРБОШЛОВ УСУЛИГА КЎРА

ҲАР КИМ ўз ғамини ўзи ейиши керак. Бозор иқтисодининг аччиқ ҳақиқати ва кундалик шиори шу. Кимки буни англаб етмай, «қўл қовуштириб» ниманидир кутар экан, янгича иқтисодий муносабатлар гирдобида сарсон бўлиши тайин.

Бекобод ноҳиясидаги агросаноат комбинати ходимлари буни яхши тушунишганлиги, уларнинг амалий ҳаракатларидан кўриниб турибди. Айни кунларда Омск вилояти билан тузилган шартномага мувофиқ дастлабки туркум картошка ортилган вагонлар кела бошлади. Жами 2,5 минг тонна маҳсулот келиши кутилмоқда.

Аҳолига ва хўжаликларга картошка билан бирга... кўмир ҳам тарқатилмоқда. Ўзаро айирбошлов, яъни бартер усулига биноан Ангрен кончиларига бекободликлар пиёз етказиб беришади. Улар эса кўмир. Шу кунгача 375 тонна кўмир олиниб, аҳолига, хўжаликларга, болалар боғчаларига тарқатилди. Яна 10 вагон кўмир келиши кутилмоқда.

Қишни етарлича тайёргарлик билан қаршилаш учун қилинаётган ишлар жадал давом эттирилмоқда.

Х. ШАФОАТОВ,
Зафар.

• Маррага етганлар

КУН САЙИН хўжаликлардан келаётган хушхабарлар сони тобора ортиб бормоқда. Бугун Юқори Чирчиқ ноҳиясидаги Свердлов номли жамоа хўжалигидан ҳам хушхабар олдик. Хўжалик деҳқонлари бу йил катта қийинчиликлар эвазига 1485 гектар майдонда пахта етиштирдилар.

— Деҳқончиликда ташвишли онлар кўп бўлади.

ЯНА 150 ТОННА

Лекин бу йилги табиий шароит деҳқонларга янада кўпроқ ташвишлар келтиргани ҳеч кимга сир эмас, — дейди хўжалик раиси Абдумажид Машахапов. — Буни енгиб ўтишнинг ўзи бўлмади. Далаларда ғўзанинг ҳолатига қараб иш тутилганлиги, барча агротехник тадбирларнинг ўз вақтида жадал амалга оширилганлиги шарофати билан мўлжалдаги ҳосил етиштирилди. Йиғим-теримни ғўзанинг ҳолатига қараб анча кечроқ, 30 сентябрь куни бошладик. Пахтакорларимизнинг теримни уюшқоқлик билан олиб борганликлари туфайли ҳар бир гектардан ўртача 29,1 центнердан ҳосил кўтардик. Давлатга режадаги 4280 ўрнига 4312 тонна пахта топширдик.

Техника кучидан унумли фойдаланганлигимиз ҳам яхши самара берди. Ҳосилнинг 95 фоизи терим агрегатлари бункерларидан тўкилди. Хўжалигимизнинг катта ютуғига Ўзбекистонда хизмат кўрсатган уста пахтакор К. Қўлдошев, Е. Ли, Ж. Орипов бошлиқ бригадалар меҳнаткашлари муносиб улуш қўшдилар. Бу бригадалар ҳосилдорликни гектаридан 33 центнерга етказдилар. Э. Холтоев, И. Исоқов, Б. Сим каби механик-ҳайдовчиларнинг ҳар бири 120—140 тоннадан пахта тердилар.

Хўжалик пахтакорлари имкониятлардан келиб чиқиб, эл хирмонига яна 150 тонна «оқ олтин» топширишга аҳд қилдилар.

(ЎЗ МУХБИРИМИЗ).

● **ТОШКЕНТ** ноҳиясидаги А. Навоий номли жамоа хўжалигида ҳар бир соҳага эътибор ортиб бормоқда. Яқинда бу ерда 210 ўринли «Зилола» номли болалар боғчаси фойдаланишга топширилди. Бу ота-оналарнинг хотиржам меҳнат қилишларига шароит яратиб берди.

СУРАТЛАРДА: боғча мудираси Мавлуда Қодирова болаларни расмли китобча билан таништирмоқда; кичкинтойлар сайрда.

Суратқаш Н. МУҲАММАДЖОНОВ.

ҲУҚУҚШУНОС МУЛОҲАЗАЛАРИ

МУСТАҚИЛ ЖУМҲУРИЯТ ПРОКУРАТУРАСИ:

ЎЗБЕКИСТОН мустақил давлат деб эълон қилинган тарихий кундан бошлаб ҳуқуқшунос олимлар, назариётчилар ҳамда амалиётчилар олдида ҳам янги мураккаб вазифалар пайдо бўлди. Мазкур мақом бир неча ўн йилликлар давомида сиёсий, ижтимоий, иқтисодий ягона иттифоқда ҳаёт кечириб, номига ўз қонун-қоидаларига эга бўлса-да, амалда марказлашган тоталитар давлатнинг раҳбарияти, идораларининг мавҳум қонунчилиги асосида иш юритган республикаларни бирмунча тараддудга солиб қўйди. Дарҳақиқат, иттифоқ мансабдорларининг «қонуний» ва «ноқонуний» талаблари маҳаллий аҳолининг миллий анъаналари, ҳоҳиш-истаклари, асрий урф-одатларига қанчалик номутаносиблигига қарамай, иттифоқ ва жумҳурият қонунлари бир-бирига зид келиб қолган ҳолда марказ қонунлари амал қилар эди. Ҳатто Ўзбекистон Республикасининг мустақиллик тўғрисидаги Қонунига конституциявий мақом берилгандан сўнг ҳам муттасил равишда марказ буйруғи билан иш юритган, маъмурий буйруқбозлик услуби қон-қонига сингиб кетганлар кўрсатмасиз, ўз қонунлари, интилишларига мувофиқ иш юритишга жазм этолмай турибдилар. Гўёки ўзбек халқининг асрий орзуларини қонунлаштириб, жаҳон ҳамжамиятига эълон этган давлат раҳбари жамиятнинг ҳамма бўғинларидаги муаммоларни бевосита ҳал қилиб бериши, оддий тил билан айтганда ҳар бир қадамимизни қандай босишни кўрсатиб бериши лозимдай...

Афсуски қанчалик истиқболни теран кўра оладиган, жамият тараққиёти қонунларига тўғри баҳо бера оладиган аллома ҳам ёлғиз жамиятнинг барча муаммоларини ҳал этишга қодир эмас. Шунинг учун халқ ишонч билдирган депутатлардан тортиб, барча қуйи идора ва ташкилотлар, муассаса ва хўжаликлар раҳбарлари мустақиллик нафасини жамоасидаги ҳар бир кишининг онги ва дилига етказиши, ҳар бир ҳаракатини мустақиллик нуқтаи назаридан баҳолаши ва унга тўла риоя этиши ҳам қарз, ҳам фарз. Мустақиллик йўли эса уни эълон қилишдан сўнг давлатнинг мустақил қонунларига эга бўлиши билан бошланади. Албатта, инсоният тараққиётининг ҳозирги даврида мазкур қонунлар Умумжаҳон инсон ҳуқуқлари Декларациясига, илғор мамлакатларнинг фуқаролар манфаатларини тўла ҳимоя этган ҳужжатларига ҳамоҳанг бўлиши шарт. Бироқ 74 йил биз яшаб келган ва турли даврда турлича атаған ҳамжамиятнинг, иттифоқнинг қонунларидан бирмунча фарқ ҳам қилиши керак.

Маълумки, илгари бутун фаолияти марказга бирлаштирилган республика прокуратураси органлари у ердан ажратиб олинди. Шу вақтдан бошлаб бу идора ҳақидаги мамлакат қонуни ўз кучини йўқотди. Ўзимизда эса прокуратура ўз мақоми-қонунига эга бўлган эмас. Вақт эса ўз изминини кўрсатмоқда. Жиноятлар тиккасига ўсаяпти. Ҳар қадамда қонунбузарлик авж олганига гувоҳ бўлаяпмиз.

Мустақил жумҳурият қонунлари тизимининг муҳим бўғинларидан бирини эса Ўзбекистон Республикаси прокуратураси тўғрисидаги қонун ташкил этади. Шунинг учун республика прокуратураси ҳужжат лойиҳасини тайёрлаб, Олий Кенгашга ҳавола қилганига бир мунча вақт бўлди. Уни кўриб чиқиш ва парламентга ёки умумхалқ муҳокамасига киритиш жараёни тезлаштирилиши лозим. Ҳуқуқшунос олимлар, ҳуқуқ-тартибот ходимлари орасида бир қанча жиддий мунозарага сабаб бўлиб келаётган прокуратуранинг ўрни ва роли ҳақидаги баҳслар юзасидан ўзимнинг айрим мулоҳазаларимни билдиришни лозим топдим. Албатта, бу фикрлар ниҳоятда шахсий бўлиб, мутлақ мукаммалликни даъво этмайди. Бироқ уларни баён қилиш давомида прокуратуранинг жамиятда тутган ва тутиши лозим бўлган ўрни, вазифалари ва ваколатлари ҳақида муштарийларда бироз бўлса-да, тўғри тасаввур туғдириш ниятидаман. Чунки Советлар иттифоқи деб аталган ҳудудий тузилмада ҳукм сурган ҳуқуқий билимларни етарли даражада билмаслик, ҳуқуқий онг қолоқлиги ўзбекистонликларга ҳам дахлдор. Бугунги кунда эса матбуотда ҳуқуқий тузилмани қайта қуриш ҳақидаги ранг-баранг фикр-мулоҳазалар ўқувчилар томонидан ҳар хил қабул қилинмоқда. Муаллифларнинг маҳорати билан ўқилган ҳар бир мақоладаги мулоҳаза ўринли туюлаверади.

Ҳуқуқ-тартибот ва одил судлов тизимидаги прокуратуранинг роли муштарийларнинг аксариятига яхши маълум. У жамиятнинг барча бўғинларида қонунлар ижроси, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари таъминланишини назорат этади. Аслида прокуратура тўғрисидаги назариянинг тамал тошини қўйган олимлар унинг зиммасига фақатгина мана шу вазифани юклаган эдилар. Бироқ ниҳоятда ғоявийлашган бизнинг давлат қурилиши мана шу тизимнинг вазифаларини ҳам йил сайин «ривожлантириб» «янги мазмун» билан бойитиб борди. Прокуратура ҳуқуқ-тартибот органларининг фаолиятини мувофиқлаштиришдан тортиб, хўжалик масалаларига ҳам аралашадиган бўлди. Бора-бора жиноятчиликнинг ўсиши ва унга қарши кураш ҳолати ҳақида ҳам ундан ҳисобот сўрайдиган бўлишди. Қонунларнинг бажарилишини назорат этиш ўрнига айрим прокурорлар ҳукумат низомларини, маҳаллий ижроия органларнинг қарорлари адо этилишини талаб қиладиган бўлиб қолдилар.

Прокуратура органлари давлат қурилиш системасидаги асосий ва долзарб вазифаларни бажаришга ҳаракат қилмоқда. Жумҳурият прокуратураси томонидан ўтказилган умумий назорат тартибидаги текширишларда жойларда маҳаллий Советлар, хўжалик ва идоралар томонидан кўплаб қонун бузиш ҳолатлари аниқланяпти. Унинг натижалари бўйича тақдимнома, расмий огоҳлантириш, ёзма талаблар тайёрланиб, давлатга етказилган зарарлар ундириб олинмоқда. Юзлаб фуқароларнинг ҳақ-ҳуқуқлари тикланди.

Жумҳурият прокуратурасининг судларда қонунларнинг бажарилишини назорат қилиш бўйича бўлимлари (фуқаролик ва жиноят ишлари бўйича алоҳида-алоҳида) халқ судлари, вилоят ва жумҳурият Олий суди томонидан кўрилган юзлаб жиноят ишларини назорат этмоқдалар, уларда бевосита иштирок этиб, давлат айбловини қувватламоқдалар.

Мазкур фикрларим учун факт ва рақамларни алоҳида қайд қилиб ўтирмадим. Сабаби прокуратура эътирозномасига мувофиқ оқланганлар тақдири ҳақида кўп ёзилган, уларнинг сони расмий маълумотларида ҳам кўп марта тилга олинган.

Прокуратуранинг жиноятчиликка қарши курашни уюштиришдаги роли ҳаммага ҳам аниқ равшан бўлмаса керак. Ўзбекистон жумҳурияти жиноят қонунлари мажмуасида ҳам содир этилган оғир туркумдаги қотиллик, номусга тегиш, порахўрлик ва қатор мансабдорлик жиноятларининг прокуратура терговчилари томонидан тергов қилиниши алоҳида моддада кўрсатилган. Унинг устига оммавий тартибсизликлар, миллатлараро можаролар рўй берган жойларга биринчи бўлиб прокуратура ходимларининг етиб бориши, қонунга риоя этилиши ва хатарли оқибатларнинг олдини олиш ҳаракатларига раҳбарлик қилиш мазкур соҳа кишиларидан ҳар томонлама мукаммал, аҳоли билан ишлай билиш қобилиятига эга, хушёр ва сезгир бўлишни тақозо этади.

Афсуски одил судлов тузилмаси мавзусидаги мунозаралар давомида ғарб мамлакатларидаги давлат қурилишига тақлид этиб, қонун чиқарувчи, судлов ва ижроия органларининг оралиғидаги мазкур орган фаолиятини инкор этишга уринаётган муал-

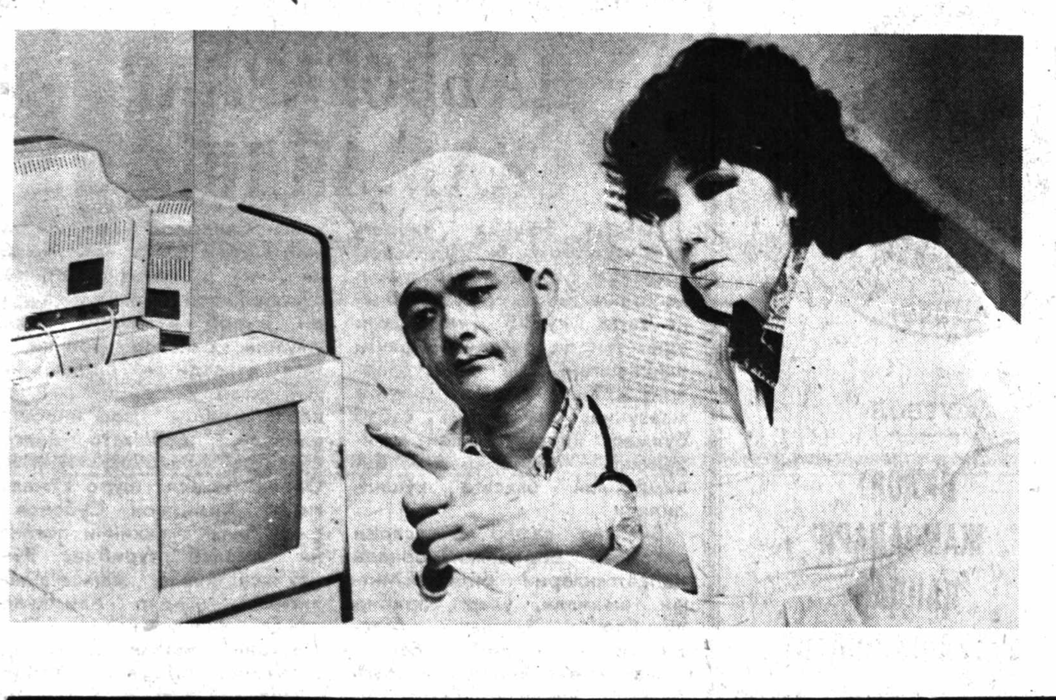

● ҚИБРАЙ районининг «Геофизика» қўрғонида 4 минг киши истиқомат қилади. Уларнинг саломатлигини эса қўрғон шифокорлик амбулаторияси ходимлари ҳамиша назорат қилиб туришади. Амбулатория энг сўнгги чет эл замонавий асбоб-анжомлари билан жиҳозланган бўлиб, беморнинг ички ва ташқи ҳолати, хасталик сабаби батафсил аниқланади. Сўнгра шу ернинг ўзида муолажа тартиби белгиланади.

СУРАТДА: амбулатория бош шифокори Дариха Карибоева ҳамда терапевт Улуғбек Акмалов кичик электрон-ҳисоблаш машинасида касалликни аниқлашмоқда.

Сураткаш: В. ТЎРАЕВ.

ҲОСИЛ—91

ИЛГАРИ пахта мавсуми бошланди дегунча талабалар юрагини ховучлаб ўтиришарди. Пахтага олиб кетгунгача бўлган давр мобайнидаги ўқиш ҳам кўнгилга сиғмасди. Ўқув юртлари тақа-тақ бекилиб, эшикларига қулфлар осиларди. «Ҳамманинг ўрни далада» деган шиорлар, расмиятчиликлар авж олдирилиб, талабалар уч ойлаб далада ушлаб туриларди. Энди-чи? Талабаларни далага олиб чиқмаслик одат тусига кирди. Деҳқон меҳнатининг қадр топиши эскича «сафарбарлик»ка барҳам берди. Пахтага ҳақ тўлашнинг янгича усули ҳеч қанақа «ҳашарчи талабалар»га далада ўрин бермай қўйди.

ТАЛАБАЛАР ҲИССАСИ

Лекин Ангрен педагогика билим юрти талабаларидан 300 нафари Бўка ноҳиясидаги «Кўкорол» шўро хўжалиги далаларида пахта термоқдалар. Йўқ, уларни ҳеч ким мажбурлаб далага сафарбар этган эмас. Деҳқонларнинг йил бўйи тер тўкиб қилган меҳнатлари эвазига етиштирилган ҳосилни қисқа муддатларда йиғиб-териб олишда ёрдам бериш учун кўнгиллилар тариқасида бу ерга келишган. Қолаверса, ҳозирги шароитда озроқ бўлса-да даромад қилсалар ҳам ёмон эмас.

Айни кунларда улар йиғим-теримни уюшқоқлик билан олиб боряптилар. Л. Бегалиева, Г. Зулфиева, И. Сонпов, Қ. Раҳмонов каби талабалар кунига 120 — 125 килограммдан пахта териб, барчага ўрнак кўрсатмоқдалар. Шу кунгача улар уйган хирмон 122 тоннадан ошиб кетди. Уларнинг яхши дам олиб, самарали меҳнат қилишлари учун хўжалик маъмурияти томонидан барча шароитлар муҳайё қилинган.

Т. ШЕРАЛИЕВ.

МЎШТАРИЙ МУЛОҲАЗАЛАРИ

АНДИШАНИНГ БАҲОСИ

— ҲА, андиша қолмади, одамларда, — дея афсус билан гапириб кетаётган мўйсафид шеригига қаради.

— Айтганингиз тўғри, тунов куни Чорсу бозоридан трамвайга чиқдим. Бир қиз билан йигит ўтириб гўё атрофда ҳеч ким йўқдек шундай қилиқлар қилишардики, кўриб уялиб кетасан киши. Аммо уларга ҳеч ким ҳеч нарса демасди. Аксинча, бемалол тикилиб томоша қилиб кетишаяпти. Кимга бориб нима дейишингни ҳам билмайсан киши, — жавоб берди мўйсафиднинг ҳамроҳи.

Транспортда бўлиб ўтган бу суҳбатнинг шоҳиди бўлиб беихтиёр атрофга назар ташладим. Қариялар қўлида юк билан тик туришибди. Бир туркум ёшлар эса бир-бирига ҳазил-мутойиба қилишиб ўриндиқда ўтиришибди. Жой бериш уларнинг хаёлига ҳам келаётгани йўқ. Бу ҳам ҳолва аслида. Дарҳақиқат юқоридаги мўйсафидлар айтганидек кўча-кўйда, транспортларда рўй бераётган турли «текин томоша»ларни айтмайсизми. Шуларни ўйлаб ўз-ўзимга савол бераман. Ким? Ким айбдор ёшларнинг бу аҳволга тушишига? Қариялар нолишади, ҳаммамиз афсусланамиз. Балки буларнинг ҳаммасига сабаб миллий таълим тарбиянинг йўқлигидир? «Илгари одамларда инсоф бор эди» деймиз. Тўғрироғи ота-боболаримиз шундай дейишади. Яна «ҳозиргиларда йўқми?», деган савол туғилади. Дарвоқе шундайлар кўпайиб кетди. Икки қўли чўнтагида, оғзида сигарета тишлаб — олган йигит ўзини ўта маданиятли санайди. Шу даражадаки сурбетлик билан киссангизга тушади, тағин бемалол тиржайиб гўёки у сизни эмас, сиз уни тунагандек қараб тураверишини айтмайсизми.

Илгари қандай эдик, энди нима бўлди. Шу ўринда бобом айтиб берган бир бўлган воқеани бот-бот эслайман. Бир ҳовлидан ариқда сув оқиб ўтарди. Бир куни кекса отахон келинининг ана шу сувга супуринди ташлаганини кўриб қолибди ва уни койиб берибди. Ўша воқеадан сўнг узоқ вақтгача қўшниларининг кўзига қаролмай ҳижолатда юрган экан.

Қаранг, қанчалар андиша, ҳамсоянинг олдида бош эгиш, ҳаттоки, келинининг бехосдан қилган ножўя ҳаракати учун қўшнисидан минг бор узр сўрашга тайёр эди, бизнинг халқимиз.

Ана шундай хокисор элнинг дунёга танилган пойтахтида бугунги кунда писта чақиб кўчага улоқтириш, оғзидаги сигаретани истаган жойга ташлаш оддий ҳол бўлиб қолди. Нима қилиш керак? Мен юқорида тилга олган гаплар янгилик эмас. Аммо бундан ортиқ чидаб ҳам бўлмас.

Халқимизда бир болага етти қўшни ота-она деган гап бор. Нега бу удумларни унутдик? Тўғри, ҳозир шаҳарда маҳалла қўмиталарининг фаолияти бирмунча жонланди. Аммо назаримизда улар кўпроқ ижтимоий муаммолар билан ўралашиб қолишмоқда. Ниятим Ўзбекистоннинг кўзгуси бўлган Тошкентимиз мусаффо бўлсин. Бу ерга келган меҳмонларнинг кўзлари бекатлардаги, йўлкалардаги, уй-жойларнинг атрофидаги ахлат уюмларига тушмасин. Менга қолса бунга эришиш учун махсус қонун қабул қилиш керак. Зора шу тариқа ана шу мақсадимизга эришсак. Ҳар ҳолда халқимиздаги миллий анъаналарни, ўзаро ҳурмат, иззатни тиклашимиз шарт. Зеро андишаси бор халқнинг имони ҳам бутун бўлади. Унинг эса баҳоси йўқдир.

Р. МЕНГИРОВ.

ТАЛАБГОР БОРМИ?

ҲОВЛИ СОТИЛАДИ

9,5 сотих ҳажмдаги 4 хонали режали уйни сотаман. Ҳовлида мавсумий дам олиш жойи, ҳаммом, омборхоналар бор.

Манзилим: Тошкент шаҳри, Ҳамза райони, М. Ашрафий кўчаси, 147-уй (22, 61-автобусларнинг «Гуруч заводи» бекати). Хоҳлаган вақтда бориб кўришингиз мумкин.

* * *

«ЗИЛ ММЗ-554М» ағдаргичли автомашинани енгил автомобилга ёки бўлмаса Тошкент шаҳридаги кооператив уйга

АЛМАШТИРАМАН ВА СОТАМАН

Мурожаат учун соат 15.00 дан кейин қуйидаги телефон бўйича қўнғироқ қилинг: 77-53-28.

* * *

Енгил автомобилларга мўлжалланган йиғма металли

ГАРАЖНИ СОТАМАН

Хоҳлаган пайтингизда 91-04-64 рақамли телефон орқали мурожаат қилишингиз мумкин.

Иқтисодий қийинчилик даврида ҳеч бўлмаса болалар кийим-кечаги нархларини барқарорлаштириш мумкинми? Бунинг учун марказга кўз тикмай, маҳаллий резервлардан унумли фойдаланиш зарур. Пойтахтдаги Охунбобоев номли бош кийимлар фабрикасида бу борада амалий ишлар қилинмоқда. Фабрика шохобчаларининг бирида 20 йилдан бери тикувчилик қилиб келаётган Раҳима Мирюсупова бир ўзи минглаб кичкинтойларни бош кийим билан таъминламоқда. У режани 120—150 фоизга уддаламоқда.

Суратда Р. Мирюсупова иш устида.

Суратkаш Ҳ. СОЛИҲОВ.

ОҒИР БЎЛАЁТГАН ИЛК ҚАДАМЛАР

ПИСКЕНТ ноҳиясидаги «Шахсий томорқа эгалари уюшмаси»нинг аъзолари 4200 кишидан ошди. Бу кўпми ёки камми? Агар уюшма 1991 йил март ойидан бошлаб фаолият кўрсата бошлаганини ҳисобга оладиган бўлсак, бизнингча, бу катта кўрсаткичдир. Хўш, бунга қандай эришилди? Гапни уюшманинг ташкил топиши ва унинг жонкуярлари ҳақида бошлаш тўғри бўлади. Уюшма ташкил топганда раисликка кўпни кўрган, раҳбарлик ва ташкилотчилик салоҳиятига эга бўлган Маҳмуджон Қосимовни лойиқ кўришди. Бу бежиз эмасди. Нима иш билан шуғулланиш-у, қандай қулайлик ҳамда фойда келтиришлиги у ёқда турсин, номи ҳам ҳали кўпчиликка синашта бўлмаган янги ташкилотнинг югур-югури кўп бўлишлиги, талайгина тўсиқларга дуч келиши ва енгиб ўтиш кераклиги маълум эди.

Маҳмуджон ака ишни жумҳурият уруғчилик ташкилотига қарашли Пискент шаҳрида жойлашган уруғчилик магазини билан алоқа боғлашдан бошлади. Яхши уруғ бўлса, деҳқончиликка қут-барака киради. Қўрқмасдан катта-катта майдонларга экин экиш мумкин. Дастлаб 70 тонна картошка уруғи олинди. Омад кулиб боқди. Томорқа эгаларига берилган уруғлик яхши чиқди. Гектаридан 20 тоннадан ошириб ҳосил олинди. Қарзга берилган пулдан ҳам тўлиқ фойдаланилди. 82 та оилага сигир олиб берилди. Бу ишларни амалга оширишда тадбиркор одамнинг қўли борлиги сезилиб турипти.

Маҳмуджон Қосимов амалга ошираётган ишлар ҳақида ёзиш август ойида қишга тайёргарлик кўриш бўйича Пискент ноҳиясида хўжалик раҳбарлари, уста деҳқонлар иштирок этган йиғинда туғилганди. Маҳмуджон ака сўз олиб, хўжалик юритиш, озиқ-овқат маҳсулотларини кўпайтириш хусусида асосли мулоҳазаларини ўртага ташлаганди. Унинг фикрлари кўпчиликка маъқул ҳам келганди.

...Ноҳия ижроия қўмитаси биносида жойлашган шахсий томорқа эгалари уюшмаси хонаси. Маъсуда Камолова ва Зебинисо Одилова ҳужжат ишлари билан шуғулланишаяпти. Хонага бир киши кириб келди. Уюшмага аъзо бўлиш истагини билдирди.

— Яна бир кишига кўпайишадиган бўлдик, — мамнуният билан деди Зебинисо опа хурсандчилигини яширолмай.

— Уйда молим бор. Энди ем-пем олиб турамиз-да, — деди ўзини таништиргач, ноҳия марказидаги Советская кўчасида яшовчи Холмурод Шомуродов.

Кўп хаялламай уюшма раиси Маҳмуджон ака ҳам келиб қолди. Мақсадимизни англагач, ўзини ўйлантираётган муаммолар ҳақида гапира кетди.

— Ноҳиямизда 12 минг оила борлигини ҳисобга оладиган бўлсак, уларнинг томорқасини ҳайдаш, ҳар хил уруғ етказиб бериш ҳам анчагина катта иш эканлиги маълум бўлади. Биз уларнинг мана шундай юмушларини енгиллатишга ҳаракат қилаяпмиз. Чорваси бор хонадонларнинг 80 фоизига ем-хашак етказиб беришга эришаяпмиз. Энг катта ютуқларимиздан бири ноҳия аҳолисининг чорваси учун ажратилган озуқа-емни уюшма ихтиёрига ўтказиб олганлигимиз бўлди. Бунга осонликча эришилгани йўқ. Талашиб-тортишишга тўғри келди. Қисқа вақт ичида уюшма аъзоларининг сони ортганлигининг сабаби ҳам шунда. Қишлоқ ва қўрғон шўроларидаги вакилларимиз уюшма орқали бериладиган нарсаларни тақсимлашади. Жойларда томорқа маҳсулотларини қабул қиладиган 6 та пункт бор. Асл деҳқон соддадил бўлади. Маҳсулот пишиб етилганда оёқ-қўли чаққон учарлар дала бошига бориб кўтара савдо қилишса, бор барака, деб ҳам юбораверииши мумкин. Чунки у вақтдан ютади. Бир неча кунлаб бозорда ўтиришга имконият йўқ. Ерни кейинги экинга тайёрлаш керак. Бир томони, кўпчилик деҳқонлар транспорт масаласида қийналишади.

БОЗОР ИҚТИСОДИЁТИ ВА ТОМОРҚА ЭГАЛАРИ ҲАЁТИ

Мўлжалдан камроқ даромад бўлса-да, чор-ночор «бор барака»га рози бўлади. Сақлаш мумкин бўлган ерёнғоқ ва пиёз сингари маҳсулотларни кооперативчилар ва савдогарлар деҳқондан арзон-гаровга сотиб олиб қўйиш ҳоллари бўлиб туради. Фойдани пешона тери тўкқан деҳқоннинг ўзи кўриши керак. Биз маҳсулотни деҳқондан бозор нархида сотиб олиб, кейин сақлашга ҳаракат қиламиз. Яна ноҳия аҳолисининг дастурхонига тортиқ қиламиз. Мен авваллари ҳам кўп жойларда айтганман, бундан кейин ҳам такрорлайвераман. Ахир биз бир ҳовуч тупроғини олтинга алишмайдиган юртда яшаймиз. Еримизда унмайдиган уруғнинг ўзи йўқ. Ишнинг кўзини билиб ҳаракат қилсак, биздан тўқ ва бой-бадавлат юрт бўлмайди. Агар ҳар бир ноҳияда икки-икки ярим минг гектар ерга буғдой экилса, менимча, буғдой, ун масаласида ташвиш чекишга зарурат қолмайди. Умуман, шоли, ғалла, ем-хашак экинлари экиш ва етиштиришни пухта режалаштириш керак. Агар уюшмамизнинг имкониятини кенгайтира олсак, Пискент шаҳри аҳолисини нафақат пишиқчилик даврида, балки қишда ҳам мева-чева билан таъминлаш имконияти туғилади.

Хонага яна бир киши кириб келди. Маҳмуджон ака билан қуюқ саломлашгач, уюшмага аъзо бўлмоқчи эдим, қандай ҳужжатлар кераклигини билиш учун кирудим, деди.

— Жуда яхши-да, Акмалжон ука. — Учу тўрт ҳажмдаги битта суратинг бўлса кифоя, — Маҳмуджон ака шундай дея ён чўнтагидан ўзининг аъзолик билетини олиб кўрсатди. — Шундоқ қилиб, баланд кўтариб кўрсатсанг бўлди, сендан зўр одам йўқ дунёда.

Шу куни бир-бир ярим соат ичида уч нафар киши уюшмага аъзо бўлди. Ҳар бир одам мол-ҳолимга озуқа топишда ёрдами тегади, деган илинжда бўлади. Бу манзара кўпчиликнинг уюшмадан умиди катта эканлигидан далолат беради. Худди шу нарса, одамларнинг ишонч кўзи билан қараб турганлиги Маҳмуджон ака ва унинг ёнидагиларни безовта қилади. Тўсиқларни енгиб ўтишга ундайди. М. Қосимов сўзида давом этди:

— Саид, Оқтепа, Кировчида тегирмон ишлаб турипти. Яна бешта тегирмон қуриш мўлжалланган. Шу мақсадда 10 та тегирмон тошига буюртма берилган.

Яна бир катта ишни амалга оширишни режалаштириб қўйганмиз. Афғонистоннинг Мозори Шариф шаҳри ишбилармонлари билан ҳамкорликда гилам ва чарм ишлаб чиқарадиган корхона қуришга аҳд қилганмиз. Бу ниятимиз рўёбга чиқса, ноҳия, зарур бўлса қўшни ноҳия хонадонларидан тери, жун харид қилиб олишни йўлга қўямиз. Қисқаси, корхона учун етарли миқдорда хом ашё етказиб бериш имкони бор.

Ҳозирда йирик ғишт (шлакоблок) ишлаб чиқарилаяпти. Яна бир ғишт ишлаб чиқарувчи цехни ишга тушириш учун тайёргарлик кўриляпти. Ноҳиямизда қурилиш ҳажми анча катта. Ғиштга бўлган талаб ҳам шунга ярашадир. Шуни ҳисобга олиб шахсий ёрдамчи хўжаликлар жумҳурият ташкилотидан 12 соатда 25 мингта ғишт ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган агрегат олишни кўзда тутганмиз.

Қилинган ва амалга оширилаётган ишларни бирма-бир санаб ўтаверишни унчалик тўғри эмас, деб ҳисоблайман. Чунки ютуқлар ёнимизга қолади. Бизда ҳали ечимини кутаётган шундай муаммолар борки, кўпроқ шулар ҳақида сўз юритиш, диққат-эътиборни, жамоатчилик фикрини шунга қаратиш керак. Ер сўраб ариза ёзганларнинг сони ўн кишига яқинлашиб қолди. Уларнинг бир нечтадан моли бор. Фермернинг молини боқадиган яйлови, ем-хашак етиштирадиган ери бўлиши керак. Бусиз ҳар қандай ишбилармон ҳам фермер бўлолмайди. Фермер дегани тўла маънода эркин, мустақил, ўзганинг олдида мажбурияти ва қарамлилиги бўлмаган шахсдир. У бозор муносабати қонуниятлари билан иш қурувчи одам бўлиши керак. Ҳозирги шароитда бизда ҳеч қандай фермер йўқдир. Фаолият кўрсатаётганларининг ери йўқ. Хўжаликлардан ем-хашак олади ва шунинг барobарида таъминловчисига белгиланган нархда сут ва гўшт етказиб бериб туради. У шунга мажбур. Чорвасининг ривожланиши, ўз-ўзидан уни таъминлаб турган хўжаликка боғлиқ бўлиб қолаверади. Масаланинг энг оғриқли томони, ер сўраб келганларга берадиган еримизнинг ўзи йўқлигидир. Ерсиз эса шахсий хўжалигида чорвачиликни ривожлантиришни мақсад қилиб қўйганларнинг иши юришмайди. У бировга қарамлиги туфайли эртанги кунда чорвасининг таъминоти қандай бўлади — билмайди. Ипсиз қўл-оёғи боғланган одамга ўхшайди. Буйруқ бўлмасада, мустақил равишда ҳеч қандай ишни амалга оширолмайди. Янада аянчлиси, умри бекорга ўтаётган ерларнинг борлиги ва биз у ерни қўлга киритишимизнинг имкони бўлмаётганлигидир. Агар йиғиб-жамлаб ҳисоблланса, ноҳиямизда турли ташкилотларнинг ёрдамчи хўжалиги учун бўлиб берилган, деярли фойда олинмаётган 600 гектарга яқин ер бор. Уюшмага ер сўраб келганларга ўша жойларни олиб бериш керак. Лекин бу масалаларни биргина ноҳия миқёсида ҳал қилиб бўлмай турибди. Шунга ўхшаш муаммо ҳар бир ноҳияда бўлиб, фақатгина жумҳурият миқёсида ижобий ҳал этилиши мумкин.

Яна бир масалани ҳал этишда қўлимиз калталик қилиб турипти. У ҳам бўлса пул муаммосидир. Ҳозирча кассадан нақд пул ололмай турибмиз. Яъни пул сўраб мурожаат қилганларнинг қўлига суммаси ёзилган қоғоз тутқаза оламиз, холос. Бу икки масала уюшманинг иш фаолиятига катта таъсир кўрсатади.

Хўжалик ҳисоби, бозор иқтисодиётига ўтиш, бир сўз билан айтганда бизга эркинлик, мустақил ҳаракат қилиш имкониятини бермоқда. Эркин ҳолатда мувозанатни сақлай билиш, аравани тўғри йўлдан олиб бориш эса осон кечмаётир.

Турмушимизнинг қай даражада эканлиги эндиликда ҳар биримизнинг уқувимизга, тадбиркорлигимизга, хўжалик юритишнинг иқтисодий фойда келтирадиган усулларини дадиллик билан амалиётга татбиқ эта олишлигимизга боғлиқ бўлиб қолди.

Шукрки, буни кўпчилик англаб етмоқда. Мустақиллик шарофати туфайли Маҳмуджон Қосимовга ўхшаш ишбилармонлар янгилик сари дадил қадам босаётир. Янгилик эса, табиатига кўра, осонликча юзага чиқмайди. Дастлабки қадамлар ҳамиша оғир кўчади.

Ҳ. СУЛАЙМОНОВ.

АНА СИЗГА ИШХОНА-Ю...

Қўшним Тожихўжа кўп йиллардан бери шаҳардаги 1-автокомбинатда ишлайди. Ҳар кўришганимизда ҳол-аҳвол суриштириб, «Ишлар қалай?» деб сўраб қолсам, ҳазилкаш қўшним кулиб: «Қалай эмас, нақд олтин» деб қўяди. Кўпинча davраларда ҳам у ўз иш жойи ҳақида фахрланиб сўзлайди, илиқ гаплар айтади. Тожихўжанинг гапларига қизиқиб, автокомбинат ҳол-аҳволи билан танишмоқчи бўлдим ва корхона касаба уюшмаси раиси Акмал Аҳмедов билан учрашиб, ишчиларга кўрсатилаётган ғамхўрликлар ҳақида сўзлаб беришни сўрадим:

— Тошкент ноҳиясидаги «Тошкент» шўро хўжалигидан шартнома асосида 5 гектар ер олган эдик. Унинг 2 гектарига иссиқхона қуриб, 3 гектарига олма, нок, шафтоли кўчатлари эккандик. Бу йил ана шуларнинг ҳосилини олдик. Йиғиб олинган 2 тонна мевани ишчиларимизга тарқатдик. Пискент ноҳиясидан ҳам икки гектар ер олиб, ёрдамчи хўжалик ташкил қилганмиз. «Тошкент» шўро хўжалигида ишлаётган 30 ишчимизга, шунингдек, энг илғор ва кўп йиллардан бери ишлаб келаётган ҳайдовчиларга дала-ҳовли учун ер ажратиб берилди. Уларга ёғоч-тахта ҳам тақсимладик.

Тошкент ноҳиясидаги Охунбобоев номли жамоа хўжалиги ҳудудида 5 қаватли турар жой қурилишини бошладик. У битса, 48 ишчимиз ўз турар-жойларига эга бўладилар.

Ишчиларимизнинг маданий ҳордиқ чиқаришлари учун Бўстонлиқ ноҳиясидаги Нанай қишлоғида дам олиш уйи қурилмоқда. Бу уй 1992 йилда фойдаланишга топширилади.

Баъзи корхоналар билан шартнома тузганмиз: биз уларнинг автомашиналарини бепул ремонт қилиб берамиз, улар ҳам биздан ўз хизматларини аямайдилар. Масалан, шартнома асосида «Тошкент» шўро хўжалиги бизни мева-сабзавот маҳсулотлари билан таъминлаб туради, «Янги ТошМИ» шифокорлари эса ишчиларимиз соғлиғини назорат қилиб боришади.

Яқинда 30 ҳайдовчига ўзлари миниб юрган машиналарини арзон нархда сотдик. Бунга корхонада ҳамма ҳам етиша олмайди. Эришиш учун ҳайдовчилар ўз машиналарини 10 йил давомида ҳеч қандай ремонтсиз яхши ҳолда сақлай олишлари керак. Йигитларимиз ҳаракат қилишяпти. Бу уларнинг ўзлари учун ҳам, давлат учун ҳам фойдалидир.

Режаларнинг бажарилишига келсак, ўтган йили биз режамизни 103 фоиз бажарган эдик. Бу йил ҳам чакки бўлмаяпти. Сентябргача бўлган муддатда режамиз 108,8 фоиз бажарилди.

Ишчилар-чи? Улар ҳам хурсанд бўлишса ажабмас. Ахир улар учун шунча шарт-шароитлар яратиб берилади-ю... Умуман, қўшним мақтанганича бор экан. Иш жойинг билан ҳар қанча фахрлансанг арзийди, Тўхтахўжа!

А. НАБИХЎЖАЕВ.

У ҚАНДАЙ БЎЛИШИ КЕРАК?

лифлар ҳам оз эмас. Бироқ уларнинг ҳеч бири тилга олинган вазифаларни ким бажара олиши мумкинлигини ёки улар учун қайси ташкилот масъул бўлиши ҳақида таклиф-мулоҳазалар билдираётгани йўқ.

Олий Кенгаш аъзолари депутатлар орасида эса прокуратуранинг келажаги ҳақида бироз тарқоқ бўлса-да, тахминан уч хил фикр ва таклиф мавжуд. Уларнинг бир қисми (адашмасам аксарияти) прокуратуранинг мустақил давлат қонунларини назорат этувчи орган сифатидаги фаолиятини қўллаб-қувватламоқдалар. Фақатгина унинг қонунда белгиланган ваколатларини амалга ошириши, бошқа текширувчи органларнинг ҳаракатларини такрорламасликлари тарафдоридирлар. Шунингдек, прокуратура раҳбар органлари жумҳурият парламенти томонидан сайланиши, унга ҳисоб беришини таклиф этмоқдалар.

Ҳуқуқшуносларнинг муайян доирасида эса дастлабки терговни прокуратура ва ички ишлар органларидан алоҳида ажратиб, тергов қўмитаси ташкил этиш, унинг мақомини белгилаш ҳақидаги мулоҳазалар билдирилмоқда.

Учинчи бир ғоя тарафдорлари эса прокуратурани жумҳурият адлия вазирлигига бўйсундириш, унинг барча вазифаларини ана шу ташкилотга олиб бериш ғоясини қўллаб-қувватлаяптилар.

Оддий бир мутахассис сифатида менга биринчи ва иккинчи таклифларни бир-бирига уйғунлаштириб, қабул қилган маъқулроқ. Эҳтимол ҳозир эмас, кейинчалик фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя этиш, одил судловни таъминлаш учун алоҳида тергов қўмитаси ташкил этилиб, уни фақатгина Олий Кенгашга бўйсундириш мақсадга мувофиқдир. Бироқ бу ҳолда бошқа бир қатор, жумладан қамоққа олиш ва тинтувга ижозат бериш ваколатларини кимга бериш тўғрисидаги масалаларни ҳал қилиб бериш керак. Шунингдек прокуратура тўғрисидаги жумҳурият қонунида ташкил этилажак тергов бошқармаси ходимлари томонидан содир этиладиган жиноятларнинг бир қисмини тергов қилиш унинг ваколатига кириши ҳақидаги моддани кўзда тутиш лозим.

Тилга олинган таклиф-мулоҳазалар орасидаги учинчиси хусусида алоҳида тўхталиш лозим. Менимча, ҳар бир бўғин ва тузилмани қайта қуришда аниқ шарт-шароитлардан келиб чиқиш ва эҳтимол тутилган оқибатларни кўзда тутиш зарур. Аввало, мазкур таклифнинг ривожланган инсонлик жамияти қарор топган капиталистик мамлакатларнинг суд тузилиши ҳақидаги қонунларидан келиб чиққанлигини, нияти холис ва беғараз эканлигини таъкидлаш лозим. Барча ҳуқуқий давлатларда қонуннинг танҳо ҳукмронлиги нуқтаи назари қарор топганлиги, мазкур тажриба ҳаётда ўзини оқлаганлигини тасдиқлаяпти. Бироқ аччиқ, аммо очиқ ҳақиқатнинг юзига тик қарайдиган бўлсак, 74 йиллик турли шиорбозлик, «ривожланган», «етук» социализм қуриш учун курашган даҳолар кетидан кўр-кўрона эргашишлар инсонларнинг оддий ҳақ-ҳуқуқлари учун курашиш ҳаракатидан бизни тамомила четлаштириб юборганлигини эътироф этиш керак. Шундай шароитда ривожланган ҳуқуқий давлатларда қарор топган қонун-қоидаларни бажаришни фуқароларимиз зиммасига юкласак, шошиб қолмасмикинмиз? Ҳуқуқий давлат қурилиши ҳақидаги қароримизни жаҳон жамиятига эълон қилибоқ, унинг пойдеворини яратмай туриб иморатга ғишт босиш тўғри бўлармикин? Ҳуқуқий бўғиннинг шаклу-шамойилини халққа маълум қилмай унинг иродасини аниқламай туриб ҳамма тузилмани бошдан-оёқ ўзгартириб ташласак, фуқароларни мураккаб шароитга ташлаб қўймаймизми? Одил судлов тизимини поғонама-поғона ўзгартирмасак мукаммал режа асосида қурилмаганлиги учун қийин кўчаётган қайта қуришнинг аҳволига тушиб қолиши мумкин.

Масаланинг яна бир нозик томони кадрлар билан боғлиқдир. Ўзбекистон Республикаси прокуратураси марказ томонидан мамлакатнинг ҳамма бурчакларидан йиғиб юборилган «десантчилар» номи билан машҳур бўлган жазо отряди аъзоларидан эндигина халос бўлиб келяпти. Барча бўғинларга халқнинг анъана ва урф-одатларини ҳурмат қиладиган, тили ва дилини тушунадиган малакали ҳуқуқшунос кадрлар раҳбарликка тайинланмоқдалар.

Прокуратуранинг вазифаси, ваколати ва ролини тилга олганимиздек қайта кўриб чиқиш, уларни белгиловчи алоҳида низом ҳам тузиш албатта зарур. Унда менимча, прокуратура фаолиятига четдан бўладиган ҳар қандай аралашув, таъсир кўрсатишга уриниш қонуний йўл билан жазоланиши алоҳида таъкидланиши керак. Жумҳурият Президентининг ҳуқуқ-тартибот органларини ҳар қандай партиялардан ҳоли этиш ҳақидаги фармони қонун ёки низом лойиҳасида алоҳида банд сифатида акс этиши лозим. Сабаби бирон бир фирқа аъзолигида бўлган киши унинг йўли ва маслагини тарғиб қилиши турган гап. Узоқ йиллар илоҳийлаштирилган коммунистик партиянинг жамият тараққиётига қанчалик тўғаноқ бўлганлиги ҳақидаги аччиқ ҳақиқий сабоқ бўлиши керак. Чунки бошқа партия ва ҳаракатларнинг фаолиятида ҳам турли хато ва камчиликларга йўл қўйилиши эҳтимолдан ҳоли эмас. Менимча, прокуратура ходимлари учун ғоя ҳам, маслак ҳам ёлғиз қонун ва қонунчилик бўлиши лозим.

Қонун лойиҳаси ва прокуратура истиқболи ҳақида сўз юрита туриб мазкур органнинг ташкилий қурилиши ҳақида ҳам мулоҳаза билдирмаслик мумкин эмас. Менимча, келгусида унинг жумҳурият ва вилоят аппаратларини қисқартириб, қуйи бўғинларини янада мустаҳкамлаш лозим. Уларнинг бевосита халқ орасида иш олиб боришини назарда тутиб давлат тилини мукаммал биладиган, турли ҳужжат ва қарорларни саводли равишда ёза оладиган ходимлардан танлаш керак. Дарвоқе, республика давлат тили ҳақидаги қонуннинг жойларда, жумладан, жумҳурият прокуратураси томонидан ҳам бажарилиши кўнгилдагидек эмаслигини алоҳида таъкидлаш лозим. Бироқ бу алоҳида мавзу. Бу, албатта, ўзбек тилини биладиган кадрлар камлиги, борларини эса асраб-авайлаш ва эҳтиёт қилиш, мазкур қонун босқичма-босқич адо этила борилаётганлиги билан изоҳланади.

Сўнгги фикр. Жумҳурият Олий Кенгаши депутатлари ҳар бир қонунни қабул қилаётганларида уларнинг ўзаро бир-бирига мувофиқлиги, Ўзбекистон Республикаси мустақиллиги тўғрисидаги конституциявий мақом берилган қонунга тўла-тўкис мос келишига алоҳида эътибор беришларини сўрардим. Милиция тўғрисидаги қонунда милиция ходимларига, суд тўғрисидаги қонунда халқ судьяларига имтиёз ва ваколатлар беришга мойиллик қонунлар курашини юзага келтириб қўйиши мумкин. Шу нуқтаи назардан жумҳурият конституцион назорат қўмитаси аъзолари қабул қилинаётган қонунларнинг ҳар бир ҳарфи мустақиллик тўғрисидаги қонунимизга, халқаро ҳуқуқ нормаларига тўғри келишини доимий кузатиб боришлари, ана шу мувофиқлик бузилгудек бўлса, ўзларининг қатъий хулосаларини билдиришлари шарт, деб ўйлайман.

А. БОБОБЕКОВ,
ҳуқуқшунос, СССР Журналистлар уюшмаси аъзоси.

ЎЙИНГОҲ

32-56-45

СПОРТ ФАХРИЙЛАРИГА ЭЪТИБОР КЕРАК

УЛАР ПОЙГАДАН ЧИҚИБ КЕТДИЛАРМИ?

Ўзбекистон Республикаси жисмоний тарбия ва спорт Давлат қўмитаси биносида спорт фахрийлари жумҳурият Кенгашининг пленуми бўлиб ўтди. Бу ерда Усмон Умаров, Раиса Солиҳова, Ёқуб Валишоев, Пётр Таропов, Лариса Павлова, Наримон Каримов каби таниқли спорт фахрийлари йиғилишганди.

Анжуманда сўзга чиққанлар кейинги пайтда спорт фахрийлари кўпчилик диққат-эътиборидан четда қолаётганлиги, уларнинг дарду-ташвишлари, муаммолари билан ҳеч ким қизиқмай қўйганлигидан нолиб, куйиниб гапирдилар.

Нотиқлар фикрини тинглар эканман, беихтиёр ўйга толдим, Ҳозирги танглик даврида нафақат кенг истеъмол моллари, балки меҳр-оқибат ҳам «камёблашиб» бораётганини яна бир бор ҳис қилдим. Ўзбекистон шарафини спорт майдонларида баҳоли қудрат ҳимоя қилиб халқимиз довруғини дунёга таратган бу кишилар наҳотки озгина эътиборга лойиқ топилмаса? Ахир улар спорт майдонларидан шону-шавкат ёки молу-дунё излашмаган эди-ку?

Термизлик Қора ота Жўраев бирор ҳорижий мамлакатда дунёга келганидами, уни бошларига кўтаришган бўлишарди. Чунки 1928—36 йиллар мобайнида 200, 400, 800, 1000 метрга югуришда, узунликка сакрашда жумҳуриятимизда унинг олдига ўтадигани бўлмаган. Ўзига хос бу рекордни яна қайси белида белбоғи бор мард такрорлай олади? Бу ҳали номаълум. Бироқ, отага бўлган эътибор... Бу фахрий спортчи вақтида ҳатто халқаро мусобақаларда ҳам қатнашган. Афғонистонликлар билан бўлган беллашувда бир неча бор ғолиб бўлган. У бундан қандай манфаат кўрди? Тўғри, Ўзбекистоннинг биринчи Президенти Йўлдош Охунбобоев спортда эришган юксак кўрсаткичлари учун унга... велосипед тақдим этганди. Ҳозир эса бу отахоннинг номини ҳам кўпчилик унутиб юборган.

Наманганлик А. Тожибоев ҳам бутун умрини спортга бахшида қилганлардан. У 38 йил мобайнидаги жонбозлиги учун «Ўзбекистонда хизмат кўрсатган тренер» унвонига сазовор бўлди. Аммо мана тўрт йилдирки, қонуний ҳаққи бўлган енгил автомашинани ололмай сарсон... «Спорт фахрийларига эътибор, ҳурмат шуми?» деб куюнганларида ҳурматли устоз нақадар ҳақ.

Усмон ака Умаров ҳамвилоятимиз. Унинг мулоҳазалари, таклифлари йиғилганларда катта қизиқиш уйғотди.

— Илгарилари шаҳримизда биргина «Спартак» ўйингоҳи бўларди. Уни ҳам 1934 йилда Акбар Исломов раҳбарлигида ҳашар йўли билан ўзимиз қурган эдик. Биринчи жумҳурият чемпионлари айнан шу ўйингоҳда камол топганлар. Қани ҳозир ўша ўйингоҳ?... Айтсам тил, айтмасам дил куяди. Илгари бир эмас, икки ноҳияга хизмат кўрсатувчи ўйингоҳ ўрнида ҳозир автоқўним қад ростлаган. Уни қайта тиклаш учун 6 миллион сўм маблағ зарур экан. Бироқ маблағ йўқ деб бу ишни орқага суриш менимча нотўғри. Ишонаман, зарур бўлса, халқимиз қараб турмайди. Шундай экан, тиклайлик ўйингоҳни. Ахир ўйингоҳ спортимиз тарихининг зарварақларидан бири-ку!

Усмон аканинг мулоҳазаларини олимпиада ўйинлари совриндори Лариса Павлова ҳамда жумҳуриятда хизмат кўрсатган тренер Зоя Кричевская қўллаб-қувватладилар.

Сўзга чиққан бошқа фахрийлар ҳам жумҳуриятдаги спорт муаммолари, уни ривожлантириш йўллари тўғрисида гапирдилар.

Анжуманда 45 кишидан иборат жумҳурият спорт фахрийлари Кенгаши сайланди. 9 кишининг номзоди спорт фахрийлари Кенгашининг Раёсатига кўрсатилди. Раёсат раислигига Абдулла Қўзибоев, унинг муовинлари этиб Клара Қаландарова ва Пётр Артюшкин сайландилар. Масъул котибликка эса Лариса Павлова номзоди бир овоздан тасдиқланди.

Пленумда жумҳурият спорт Давлат қўмитасининг раиси О. Назиров иштирок этди.

Анжуманда билдирилган таклифлар, мулоҳазалар, куюниб айтилган муаммолар қуруқ гаплигича қолиб кетмаса, яхшийди!

Даврон АҲМАД.

СУРАТЛАРДА: анжуман иштирокчилари.

Суратлар муаллифники.

ФУТБОЛ

ВИЛОЯТ ЖАМОАЛАРИ ҚАНДАЙ ҚАТНАШИШЯПТИ?

Мана, куз келиб ғалвир сувдан кўтариладиган вақт етди. Хўш, вилоятимиз командалари бу йилги мавсумни қандай якунлашаяпти?

СССР чемпионати II лига Ўрта Осиё минтақасида 5 жамоа вилоятимиз шарафини ҳимоя қилаяпти. Ҳозирча энг яхши кўрсаткич «Чирчиқ» футболчиларида, улар кучли бешлик учун кураш олиб бораяптилар. Бироқ қолган жамоалар ўз имкониятлари даражасида қатнашмаяптилар. Ҳозирча Олмалиқнинг «Кимёгар» командаси 12-чи, Халқободнинг «Соҳибкор» жамоаси 13, «Свердловчи» 17 ҳамда Ангреннинг «Кончи» командалари 24-поғонани эгаллаб турибдилар. «Соҳибкор» ва «Свердловчи» жамоалари биринчи даврадан сўнг юқори поғоналарни эгаллаб турган эдилар, бироқ улар ўз мавқеларини бериб қўйдилар. Ўйинчилар таркибини ҳали ҳам ҳал қила олмаган «Кончи» жамоаси кучлилар сафини тарк этиши аниқ бўлиб қолди.

Республика биринчилигида вилоятимизнинг икки жамоаси пешқадамлар сафида бораётгани қувонарли ҳолдир. Биринчи гуруҳда «Политотдел» иккинчи лигага чиқиш учун кураш олиб бораётган бўлса, иккинчи гуруҳда Бекободнинг «Металлург» жамоасига тенг келадиган рақиб топилмаяпти. Бироқ бу биринчиликда ҳам муаммолар ҷор. Биринчи гуруҳда иштирок этаётган Пискентнинг «Ёшлик» жамоаси икки марта белгиланган учрашувга келмади ва «Политотдел»ни қабул қилишда ўз майдонини ўйинга тайёрлай олмади, натижада бу учрашув ўтказилмади. Команда раҳбарияти ва ноҳия спорт комитети эса ҳалигача айбдорни аниқламай бу ҳақда вилоят футбол федерациясига хабар бермаганлар. Иккинчи гуруҳдаги вакилимиз — Оққўрғоннинг «Навбаҳор» командаси бу мавсумда жуда бўш қатнашди ва кучлилар гуруҳини тарк этса керак.

В. КОПАНЕВ,
Ўзбекистон футбол федерациясининг Тошкент вилояти бўйича давлат тренери.

БИЛИМДОНЛИГИНГИЗНИ СИНАНГ!

ДАЪВОГАРЛАР КАМАЙДИ

Мавсум бошида вилоятдаги футбол билимдонлари ўртасида топишмоқлар эълон қилганимизда мухлислар бизни хатга кўмиб ташлашган эди. Бироқ сарҳисоб вақти яқинлашган сари мактубларнинг «чўғи камайди». Бунга мавзунинг «эскиргани» сабаб бўлмаса керак. Чунки янгидан-янги муштарийлар билимдонлик баҳсига қўшилдилар.

Биз ҳар сафар очколарни ҳисоблаб боришимиз орқада қолаётганларни бироз чўчитди, шекилли, улар барибир ғолибларга тенглаша олмасликларига ишониб, баҳсни тўхтатдилар. Бироқ ғалабага бўлган ишонч, албатта, муваффақият келтиради. Мана, сўнгги икки топишмоққа жавоб йўллашда деярли барча пешқадамлар адашганлар, сал орқада қолаётганлар эса, аксинча, қўшимча 2 очко олиб пешқадамларга тенглашдилар. Уларни номма-ном санашдан аввал сўнгги икки топишмоқнинг тўғри жавобларини келтирамиз.

7-топишмоқ. «Жар ариқ» командаси дарвозасига 11 метрлик жарима тўпи белгиланганда, тепишга шайланаётган команда ўйинчи алмаштирди. Майдонга тушган ўйинчи айнан ўша 11 метрлик тўпни тепиш учунгина алмашилган экан. Савол: команда 11 метрлик тўпни тепиш учун заҳирадаги ўйинчини майдонга туширишга ҳақлими?

Тўғри жавоб: Ҳа, ҳақли. Ҳакам ўйинчи алмаштириш жараёнига аралашмайди. Фақат чиқиб кетган ўйинчи қайтиб майдонга тушмаслигини назорат қилса бўлди.

8-топишмоқ. Ҳакам секундомерга қараб туриб, вақт тамом бўлиши билан ўйин тугаганини билдирди ва хуштак чалди. Худди шу пайт «Эски шаҳар» ҳужумчиси зарбасидан тўп майдон эгалари дарвозасига киритилди. Савол: агар ҳакам учрашув тугаганини билдириб ҳуштак чалган пайтда, тўп дарвоза чизиғини кесиб ўтса, гол инобатга олинадими?

Тўғри жавоб: ҳуштак фақат вақт тамом бўлгандан кейингина чалинади, бу пайтда тўп ҳавода бўлади ва шунинг учун ҳам гол инобатга олинмайди.

Энди эса 8 топишмоқ натижаларига кўра олдинда бораётган билимдонларни эслатиб ўтамиз. Ғалаба ноҳияси Свердлов номли жамоа хўжалигида истиқомат қилувчи Шавкат Собиров сўнгги икки топишмоққа тўғри жавоб йўллаган ҳолда умумий очколар сонини 7 тага етказди ва олдинга чиқиб олди. 8-топишмоққа жавоб ёзишда гол инобатга олинади, деб хато қилган бўлса-да, Бекобод ноҳияси Ойбек номли шўро хўжалигидан Анваржон Субонов 6 очко билан иккинчи поғонани эгаллаб турибди. Бўка ноҳияси Ильич жамоа хўжалигидан Садир Алимқулов ҳамда Чиноз ноҳия Эски Тошкент қишлоқ Кенгашида истиқомат қилувчи Ҳайдар Йўлчиев 5 очко тўплаган ҳолда пешқадамлар изидан боришмоқда.

Энди эса навбатдаги икки топишмоқни муштарийлар диққатига ҳавола этамиз.

9-топишмоқ. «Дархон» командаси ҳужумчиси Акромов меҳмонлар жарима майдонига ёриб кирганда, рақиб ўйинчилардан бири уни чалиб йиқитди. Пенальти! Ҳакам жаримани кўрсатиш билан бирга беихтиёр соатига қаради. Биринчи тайм вақти тамом бўлган экан. Бироқ ҳакам 11 метрлик жарима тўпи учрашув вақти тугаган бўлса ҳам амалга оширилиши ҳақидаги қоидани эслаб пенальти тепилишини кўрсатди. Акромовнинг ўзи жарима тўпини тепди, бироқ дарвозабон уни қайтаришга муваффақ бўлди. Ўзига қайтиб келган тўпни Акромов яна қайтадан тепиб, бу сафар дарвозани ишғол қилди. (1-расм).

Савол: гол инобатга олинадими! Учрашув тамом бўлса ҳам пенальти тепилиши ҳақидаги қоидани ҳакам биринчи таймга қўллаб тўғри иш қилдими!

10-топишмоқ. Ҳакам учрашувга берилиб кетиб вақтни унутди. Биринчи бўлим 45 минут ўрнига 50 минут давом этди. Тўғри, бир қанча тўхтатишлар бўлди, бироқ ҳакам вақтни чўзиши ҳақида команда сардорларини огоҳлантирмаган эди. Ҳакам хатосини тузатиш учун иккинчи бўлимни 40 минутгача қисқартиришга қарор қилди. (2-расм).

Савол: Бу қарор тўғрими ва ҳа бўлса, бу ҳақда сардорларни огоҳлантириш керакми!

ЭСЛАТМА: Жавоблар 10 кун ичида юборилган тақдирдагина инобатга олинади.

БАЙРАМНИ БИРГА ЎТКАЗАМИЗ

Бу билим юрти тўғрисида кўпчилик билмаслиги мумкин. Жумҳурият ихтисослашган спорт интернат мактабига (ҳозир олимпиадачилар тайёрлаш билим юрти) 1961 йили асос солинган. Дастлаб футбол, сузиш, гимнастика, енгил атлетика бўлимлари ташкил қилинган бўлса, ҳозир у ерда спорт турларининг сони 16 тага етди. Шуғулланаётган ўқувчилар сони эса деярлик 500 нафарга етай деб қолган.

Яқинда билим юрти ўзининг 30 йиллик юбилейини ўтказади. Бу санага у бир қанча ютуқлар билан етиб келди. Тренер Р. Инилеевнинг шогирдлари анъанавий БЛКЕЙ томонидан ўтказиб келинган «Юность» турнирида ғолиб бўлишди. Бу Ўзбекистон футболида иккинчи ютуқ.

— Қулимизнинг баланд келишида кўпгина ташкилотларнинг ёрдами беқиёс. Қибрай спорт базасида шуғулланишни ҳамма-ҳам хоҳлайди. Шарт-шароитлари ҳақида қанчалик тўлқинланиб гапирсанг оз, — дейди мураббий Р. Инилеев. Болаларимиз асосан тайёргарлик машқларини Қибрай ва Чиғатой спорт базаларида ўтказишди.

Умуман, командамизнинг ўйини мамлакат футбол мутахассисларининг диққат-эътиборида бўлди. Шу боисдан бўлса керак, Ж. Ирисматов, С. Аҳмадов, М. Тўрахўжаев, О. Пирматов, О. Дўсимов каби маҳоратли футболчиларимиз ССЖИ ўсмирлар терма командасида синаб кўриладиган бўлди.

Команда ҳақли ғалабага эришди. Ҳамма ёзда оромгоҳ, соя-салқин жойларда дам олганда бу болалар қуёшнинг 40 даражали тиғи остида копток кетидан югуриб юришарди. Исоқ ака Тошмуҳамедов жумҳурият футболининг фахрийси. Сочларига қалин оқ тушган бўлса ҳам йигитдай. Қисқаси Исоқ ака футбол билан тирик. Шу ердан шогирдлар етиштириб чиқарган: Абдураимов, Шарипов, Зокиров, Исоқов, Денисов, Фёдоров, Аширов...

Рауф Инилеев ҳам унинг шогирди. Яқинда ихтисослашган спорт мактаблари мамлакат мусобақасида яна бир шогирди Виталий Жалиловнинг командаси ҳам совриндор (бронза медали) бўлиб қайтди.

Енгил атлетикачилар ҳамда, сузувчи, гимнастикачи, велоспортчиларнинг эришаётган ютуқлари ҳам қувонарли. Р. Галиева, О. Чусовитина (гимнастика) ССЖИ халқлари X ёзги Спартакиадасидан олтин олиб қайтишди.

— Билим юртимизнинг санаси катта байрамга айланади, — дейди директор Э. Ғиёсов. — Турли спорт мусобақаларини ўтказамиз. Ғолибларни қимматбаҳо совғалар кутмоқда. Бундан бир-икки йил бурунги билим юрти билан ҳозиргисининг фарқи катта. Маҳаллий миллат болаларини кўплаб қабул қилаяпмиз. Ҳозир уларнинг сони 150 та. Шунингдек, кўпгина янги қурилиш ишлари олиб борилмоқда. Эски бинолар ёнида енгил атлетика ва қиличбозлик, кураш заллари қад кўтаради. Ўрта Осиё ва Қозоғистонда катталиги жиҳатидан ягона бўлган бассейн ҳам тез кунлар ичида битиб қолса керак. Ўзгариш кўп. Яхшиси у бўлди, бу бўлдини қўяйликда, байрамни бирга ўтказсак. Биз сизни байрам кунлари билим юртида кутамиз.

Д. АЪЗАМ.

ТОШКЕНТ ТИНЧЛИК, ДЎСТЛИК ВА... СПОРТ ШАҲРИ

ТОШКЕНТ тинчлик, дўстлик, нон шаҳри сифатида кенг ном таратган. Сўнгги пайтларда у спорт шаҳри сифатида ҳам кўпчиликка танилиб, бу соҳада «Шарқ дарвозаси»га айланди. Яқин кунларда ўтказилган теннис бўйича «Тошкент кубоги», ногиронлар ўртасида «Жаҳон Кубоги» футбол мусобақалари халқаро аҳамиятга эга бўлиб, барча халқлар вакилларининг диққатини Тошкентга жалб қилди.

Мусобақалар баҳона Тошкентда бўлган меҳмонлар кўплаб дўстлар орттирдилар, янги таассуротлар билан бойидилар.

«Тошкент кубоги» қатнашчилари — Қарши политехникуми ўқитувчиси Қурбон Тоиров ва Клайпедадан келган ҳуқуқшунос Анастас Лекстутислар мусобақалардан жуда хурсанд бўлдилар. Чунки Тошкент шаҳрида ўтказилган теннис мусобақалари уларни дўстлик алоқалари билан узвий боғлади. Қаршилик ҳаваскор-теннисчи Қурбонга Клайпеда шаҳри теннис клуби президенти бўлган Анастаснинг тажрибаси билан танишиш имкони туғилди.

«Матонат»нинг ҳимоячиси Улуғбек Валихўжаев ва АҚШ командаси ҳужумчиси Томни ҳам айнан Тошкентда ўтказилган «Жаҳон кубоги» мусобақаси дўстлаштирди. «Бизни мусибат яқинлаштирди, футбол эса бирлаштирди» шиори остида ўтган бу мусобақа ҳақиқатан ҳам қанча кишиларнинг тақдирини боғлади.

Сиэтл шаҳри ногиронлар клуби президенти, ногиронлар ўртасидаги мусобақалар ташкилотчиси Билл Берри тошкентлик ишбилармонларни қизиқтириб қолди. У Тошкентдаги мусобақалардан ўз Ватанига жуда кўп дўстлар орттириб қайтди.

Билл Берри қатори бразилиялик меҳмонлар сафар таассуротларини эслаганларида, нафақат дўстларини, балки ўзбек халқининг ноз-неъматлари, ажойиб совғаларини, шунингдек ана шу совғаларни улашган чеҳраларидан табассум аримас латофатли ўзбек қизларини ҳам ёдга олишса ажаб эмас.

Спорт шаҳрида йирик мусобақалар якунланди. Бироқ «Шарқ дарвозаси» жаҳон спортчилари учун беркитилгани йўқ. Ўйлаймизки, ҳали бизни «кашф қилмаган» спортчилар мезбонлар марҳаматидан баҳраманд бўлишади.

В. ПЕТРОВ, Д. АҲМЕДОВ ҳамда Ф. ҚУРБОНБОЕВ суратлари.

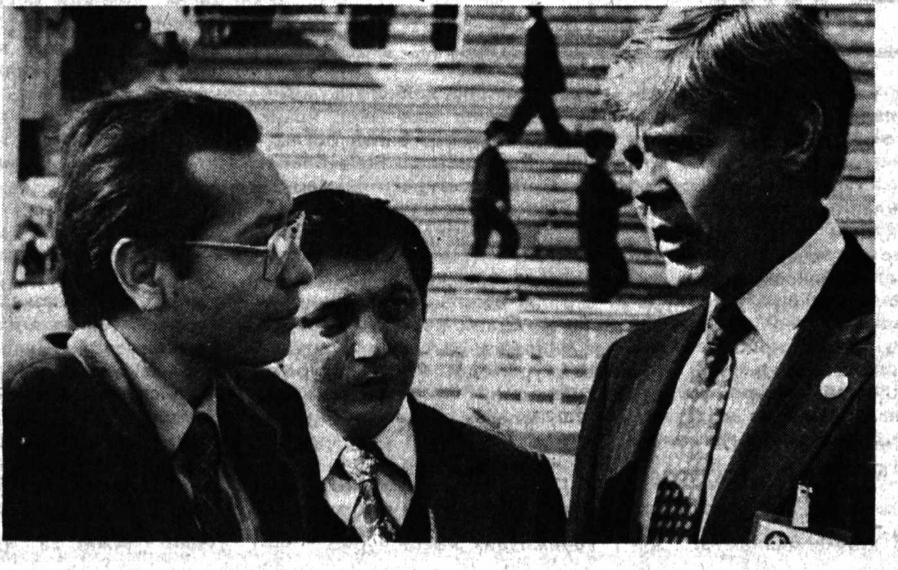

Муҳаррир Н. НАСИМОВ.

● Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитаси нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. 700000, Тошкент, ГСП, Ленинград кўчаси, 32. Рўзнома офсет усулида А—2 форматида босилади. ● 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Нашр кўрсаткичи: 6284. Босишга топшириш вақти — 20.30. Босишга топширилди — 19.00. 44 минг нусха босилди.